

**КЊИГА ДОКТОРА
НАУКА И УМЕТНОСТИ УНИВЕРЗИТЕТА
У КРАГУЈЕВЦУ
2024**

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА И УМЕТНОСТИ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2024.

Атанасије Николић, Скулптура у бронзи (парк Ректората, 2024)

Аутор: академик Никола Кока Јанковић

Универзитет у Крагујевцу

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
И УМЕТНОСТИ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ 2024.

КЊИГА ДОКТОРА
НАУКА И УМЕТНОСТИ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ 2024.

Издавач

Универзитет у Крагујевцу
Лицеја Кнежевине Србије 1А
34000 Крагујевац

За издавача

Проф. др Ненад Филиповић, ректор

Уредници

Проф. др Владимир Ранковић
Проф. др Биљана Петровић
Проф. др Владимир Сенић

Графички дизајн

Никола Шипић

Лектура и коректура

Милена Мијаиловић Јанковић
Сања Јовановић

Штампа

Donat Graf d.o.o, Београд

Тираж

150

Универзитет у Крагујевцу

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
И УМЕТНОСТИ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ 2024.

Крагујевац, 2024.

Парк Ректората Универзитета у Крагујевцу

Поштоване колегинице и колеге,

У години када обележава 48 година постојања и успешног рада, свечаним чином промовисања доктора наука који су докторске дисертације одбранили у периоду од маја 2023. до маја 2024. године, Универзитет у Крагујевцу постаје богатији за нових 105 доктора наука.

Прва докторска дисертација на Универзитету у Крагујевцу одбрањена је већ крајем 1977. године. На тадашњем Машинском факултету у Крагујевцу Светислав Захар (1941–2000) је, одбранивши докторску тезу под називом *Анализа процеса одвалног глодања*, под менторством проф. др Бранка Ивковића, стекао звање доктора техничких наука. Одбрана првог доктората на Универзитету у Крагујевцу представљала је догађај од значаја за академску заједницу, али и за привредни и свеопшти развој града Крагујевца, који је у то време био носилац развоја машинске и аутомобилске индустрије у држави. Исте године на Машинском факултету у Крагујевцу највише научно звање стекла је и прва жена доктор наука крагујевачког универзитета – Љиљана Кузмановић (1928–1981), која је, одбранивши докторску тезу под називом *Добивање и особина мазивних масти на бази оксидованих биљних уља*, стекла звање доктора техничких наука.

Од тог периода до данас, Универзитет у Крагујевцу је развијао своју наставно-научну базу и креирао нове и осавремењавао постојеће наставне планове и програме. На Универзитету у Крагујевцу током 47 година постојања промовисано је укупно хиљаду седамсто тридесет седам доктора наука и два доктора уметности. С поносом истичемо да су ове године, први пут на Универзитету у Крагујевцу, промовисана и два доктора наука у оквиру интердисциплинарних, мултидисциплинарних и трансдисциплинарних студија.

На путу ка стицању највишег научног звања – титуле доктора наука, показали сте преданост, истрајност, одлучност, као и снагу за савладавање свих изазова који су вам се на том путу нашли. Честитајући вам овај велики успех, желимо вам да наставите да се успешно бавите научном мишљу и отварате нове научне хоризонте. Уверени смо да ћете наставити да истрајавате на путу научног развоја и градити успешне научне и професионалне каријере, а Универзитет у Крагујевцу ће заувек бити ваш заједнички *alma mater*.

С поштовањем,

Проф. др Ненад Филиповић,
ректор Универзитета у Крагујевцу

Проф. др Биљана Петровић,
проректор за научноистраживачки рад

Проф. др Владимир Ранковић,
проректор за наставу и студентска питања

Проф. др Владимир Сенић,
проректор за иновације и развој

Крагујевац, јун 2024.

САДРЖАЈ

I

Природно-математичке науке 11

II

Медицинске науке 31

III

Техничко-технолошке науке 85

IV

Друштвено-хуманистичке науке 111

V

ИМТ студије 135

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА И УМЕТНОСТИ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2024

Природно-математичке науке

Др Жико Милановић
Др Сандра Јовичић Милић
Др Марија Милошевић
Др Милица Пауновић
Др Милена Петровић
Др Христина Делибашић
Марковић
Др Ненад Златић
Др Марина Радовић Јаковљевић

Др Тијана Величковић
Др Горан Качаревић
Др Јелена Гитарић
Др Бата Коновалов
Др Слађана Ђорђевић
Др Никола Срећковић
Др Петар Станић

Др Жико Милановић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Структурне и антиоксидативне особине новосинтетисаних фенолних деривата 4,7-дихидроксикумарина

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 9. 5. 2023.

Ментор / Коментори:

Проф. др Зоран Марковић, научни саветник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Др Едина Авдовић, научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Зорица Петровић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Бранка Огњановић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Веселин Маслак

Хемијски факултет у Београду

Др Дејан Миленковић, виши научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Доц. др Душан Димић

Факултет за физичку хемију у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација представља значајан допринос у областима органске хемије, фармакологије и биохемије. Синтезом и свеобухватном структурном карактеризацијом нових деривата 4,7-дихидроксикумарина идентификована су једињења са изразитом антиоксидативном активношћу, посебно истичући високу ефикасност хидроксibenзохидразинских деривата. Добијени резултати омогућавају боље разумевање хемијске структуре ових једињења и отварају пут ка потенцијално новим терапијским агенсима и дијететским суплементима. Допринос ове докторске дисертације огледа се кроз квантно-механичку анализу и дубље разумевање механизма антиоксидативног деловања. Фармакокинетичка анализа додатно наглашава потенцијалну примену ових једињења у медицини, указујући на могућност развоја нових дијететских суплемената са антиоксидативним својствима. Ови резултати имају широк спектар потенцијалне примене у фармацији и прехранбеној индустрији, наглашавајући значај истраживања у борби против оксидативних оштећења и побољшању здравља.

Др Сандра Јовичић Милић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Синтеза, структурна, теоријска и биолошка испитивања комплекса паладијум(II) јона са етилендиаминским дериватима триптофана и супституисаним 2-аминотиазолима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 25. 5. 2023.

Ментор

Проф. др Верица Јевтић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Гордана Радић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Едина Авдовић, научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Доц. др Јелена Пољаревић

Хемијски факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Предмет ове докторске дисертације је синтеза и карактеризација нових паладијум(II) комплекса са етилендиаминским дериватима триптофана и супституисаним 2-аминотиазолима. Синтетисано је укупно десет нових једињења чија карактеризација је урађена применом различитих спектроскопских и ДФТ метода, као и на основу резултата рендгенске структурне анализе, где је било могуће. Вршено је и испитивање механизма супституционих реакција са биолошки релевантним молекулима, као и испитивање врсте интеракције комплекса са биомолекулима. Инхибиторна активност једне групе једињења према молекулу ДНК одређена је методом молекулског докинга. Са циљем одређивања биолошке активности новосинтетисаних једињења испитивана је *in vitro* антимикуробна и антитуморска активност. На основу добијених резултата издвајају се једињења са добрим потенцијалом за даља истраживања биолошке активности. Истраживања у оквиру ове докторске дисертације су од изузетног значаја пре свега за развој бионеорганске хемије, а на основу добијених резултата могу се предвидети и даља истраживања и каснија потенцијална примена једињења у терапеутске сврхе.

Др Марија Милошевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

*Ефекти екстракта биљне врсте *Viscum album* L. на токсичност инсектицида хлорпирифоса и имидаклоприда код различитих експерименталних модел система*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 3. 7. 2023.

Ментор

Проф. др Бранка Огњановић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Павле Машковић

Агрономски факултет у Чачку

Проф. др Милош Матић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Јелена Гаврић, виши научни сарадник

Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У овој докторској дисертацији детаљно су анализирани токсични ефекти инсектицида хлорпирифоса (CPF) и имидаклоприда (IMI) на ћелијску линију MRC-5 и на Wistar albino пацове, идентификујући значајне цитотоксичне, хематотоксичне, хепатотоксичне, нефротоксичне и неуротоксичне ефекте. Документовано је да CPF изазива израженије смањење вијабилности ћелија и хематолошке промене, наглашавајући његову већу токсичност у односу на IMI. Откривена је индукција оксидативног стреса оба инсектицида, посебно у јетри, кроз повећање липидне пероксидације и промене у активности антиоксидативних ензима. Посебна пажња била је посвећена истраживању протективних ефеката беле имеле, који су се истакли као кључни допринос докторске дисертације. Анализе су откриле да екстракт беле имеле ефикасно неутралише токсичне ефекте инсектицида смањујући оксидативни стрес, посебно у јетри, механизмима који делују кроз промене активности антиоксидативних ензима и смањење липидне пероксидације захваљујући богатству фенолних једињења. Резултати ових истраживања нуде темељ за будућа испитивања интеракција између инсектицида и природних екстраката, са импликацијама за јавно здравље и развој нових терапеутских приступа.

Др Милица Пауновић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Компаративна анализа антитуморског и редокс потенцијала одабраних платина(IV) комплекса и ресвератрола у in vitro и in vivo третманима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 13. 7. 2023.

Ментор

Проф. др Милош Матић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Бранка Огњановић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Перица Васиљевић

Природно-математички факултет у Нишу

Проф. др Верица Јевтић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Предмет истраживања ове докторске дисертације су ефекти новосинтетисаних платина(IV) комплекса са одређеним естрима етилендиамин-N,N'-ди-S,S-(2,2'-добензил ацетата) и њихових котретмана са ресвератролом у *in vitro* и *in vivo* условима на различитим модел системима. Услед повећане инциденце малигних болести, резистентности туморских ћелија и неселективних ефеката хемотерапеутика, истраживања у овој научној области су од суштинске важности за проналазак и развој нових потенцијалних лекова са израженом селективношћу и интензивнијим антитуморским потенцијалом. Један од механизма антитуморског дејства цисплатине и њених деривата је нарушавање редокс хомеостазе туморских ћелија, што води настанку оксидативног стреса и може допринети индукцији апоптозе туморских ћелија, али и развоју оксидативних оштећења здравих ћелија и ткива. Резултати су од великог значаја јер су први пут испитивани механизми антитуморског и прооксидативног/антиоксидативног дејства новосинтетисаних платина(IV) комплекса, а такође и ефеката комбинованих третмана ресвератрола и ових комплекса на ћелијама тумора дојке и плаценте и здравих фибробласта плућа, као и на одабрана ткива коришћених експерименталних животиња. Резултати дисертације доприносе расветљавању механизма дејства испитиваних једињења и пружају могућност њиховог даљег коришћења у циљу креирања варијетета платина (IV) комплекса са израженијом селективношћу и проналаску ефикаснијег природног антиоксиданса који би потенцијално били примењивани као хемопревентивни и/или хемотерапеутски агенси.

Др Милена Петровић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Синтеза, антипролиферативна активност и липофилност нових деривата хинолин-4-карбоксилне киселине као потенцијалних инхибитора дихидрооротат дехидрогеназе

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 25. 8. 2023.

Ментор

Проф. др Милан Д. Јоксовић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Снежана Трифуновић

Хемијски факултет у Београду

Проф. др Соња Мисирлић Денчић

Медицински факултет у Београду

Доц. др Иван Дамњановић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру ове докторске дисертације успешно су извршене синтезе деривата хинолин-4-карбоксилне киселине и добијени су задовољавајући резултати у оквиру биолошких испитивања. Од укупно 48 тестираних једињења, 22 је показало бољу способност инхибиције ензима дихидрооротат дехидрогеназе од референтног једињења Leflunomide-a. Овај податак може бити од великог значаја приликом синтезе будућих деривата хинолин-4-карбоксилне киселине као потенцијалних терапеутских агенаса. Поред тога, велики број испитаних деривата је показао најмању токсичност за здраву ћелијску линију што такође доприноси овој области истраживања. Добре липофилне и солубилне особине које поседују одређена једињења у оквиру овог рада имају велики значај, а ови подаци представљају подстрек за њихово даље истраживање. У оквиру докторске дисертације, све извршене експерименталне методе су добро описане и могу се даље примењивати. Такође, интеракције које остварују једињења са ензимом представљене су методом молекулског докинга. Сазнања добијена коришћењем ове методе могу бити од значаја приликом даље модификације хинолин-4-карбоксилних киселина и одабира структурних фрагмената будућих потенцијалних инхибитора.

Др Христина Делибашић Марковић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЗИЧКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Теоријско-нумеричка метода за одређивање параметара јонизације и електронске концентрације у процесима интеракције импулсног ласерског зрачења са материјалима биолошког порекла

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 30. 11. 2023.

Ментор

Проф. др Виолета Петровић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Светислав Савовић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Иван Манчев

Природно-математички факултет у Нишу

Проф. др Милан Ковачевић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Сања Тошић, виши научни сарадник

Институт за физику у Београду

Доц. др Јасна Стевановић

Природно-математички факултет Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Предмет ове докторске дисертације је оријентисан ка истраживању и моделовању процеса генерације слободних електрона, уз посебан фокус на материјале биолошког порекла када су изложени интензивном ласерском зрачењу. Акценат је стављен на детаљну анализу параметара јонизације, чиме се постиже увид у комплексну динамику овог феномена. Примена аналитичких и нумеричких алгоритама на одабране временске скале омогућила је истраживање интеракције између ласерског зрачења и материјала, са циљем предвиђања временске дистрибуције слободних електрона. Да би се постигла висока прецизност овог модела, детаљно су анализирани доприноси кључних процеса укључујући фотојонизацију, каскадну и термалну јонизацију, јонизацију хромофора, дифузију и рекомбинацију. Дисертација представља закључке о начину на који параметри ласерског снопа попут таласне дужине, трајања пулса и енергије пулса, као и карактеристике површине материјала, утичу на генерацију слободних електрона и модификацију површине. Резултати су упоређени са недавно објављеним нумеричким и експерименталним подацима, са којима се слажу, чиме се потврђује валидност резултата добијених у оквиру ове докторске дисертације.

Др Ненад Златић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

*Еколошка диференцијација врсте *Teucrium montanum* L. (Lamiaceae) на стаништима са кречњачком и серпентинитском геолошком подлогом*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 26. 12. 2023.

Ментор

Проф. др Милан Станковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Јасмина Шинжар-Секулић

Биолошки факултет у Београду

Др Данијела Мишић, научни саветник

Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ у Београду

Др Сања Будечевић, научни сарадник

Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација даје допринос научним сазнањима у утврђивању разлика на екофизиолошким и морфо-анатомским особинама врсте *Teucrium montanum* L. условљеним типом подлоге на станишту, укључујући количину елемената у надземним деловима, варијабилност квантитативног садржаја фенолних једињења, квалитативни састав и проценат релативне заступљености етарског уља, као и разлика на морфо-анатомском нивоу са аспекта еколошке диференцијације испитиване врсте. Добијени резултати имају научни значај који се огледа у прецизном утврђивању карактеристика биљке које су под директним утицајем едафских услова, као и њиховом сагледавању приликом дефинисања интраспецијске диференцијације и таксономије истраживане врсте. Са еколошког аспекта, резултати су значајни за детаљно сагледавање адаптивних особина и еколошке диференцијације испитиване врсте, са евентуалном применом код осталих таксономски сродних врста, као и код врста које припадају истој еколошкој групи.

Др Марина Радовић Јаковљевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

*Испитивање генотоксичних и цитотоксичних ефеката врста *Artemisia vulgaris* и *Artemisia alba* на хумане лимфоците *in vitro* и SW-480 ћелијску линију карцинома колона*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 27. 12. 2023.

Ментор

Проф. др Оливера Милошевић-Ђорђевић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Др Гордана Јоксић, научни саветник

Институт за нуклеарне науке „Винча“ у Београду

Проф. др Дарко Грујичић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Милан Станковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Циљ докторске дисертације је да се испита фитохемијски састав и генотоксични и цитотоксични ефекат екстраката (метанолски, ацетонски и водени) *Artemisia vulgaris* L. и *Artemisia alba* Turra појединачно и у комбинованом третману са митомицином Ц (ММЦ). Екстракти *A. vulgaris* били су богатији укупним фенолним једињењима и флавоноидима, у поређењу са екстрактима *A. alba*. Квантификацијом и квалификацијом састава фенолних једињења екстраката уочено је да су метанолски екстракти обе биљне врсте најбогатији при чему је од фенола највише било хлорогенске киселине, а од флавоноида кверцетин-3-О-глукопиранозида. Екстракти *A. alba* испољили су већи цитотоксични ефекат на ћелије карцинома, у поређењу са екстрактима *A. vulgaris*, при чему је највећи цитостатски ефекат посредован раном апоптозом постигнут након третмана ацетонским екстрактом *A. alba*. У здравим ћелијама само водени екстракт биљке *A. alba* није деловао генотоксично. Када су комбиновани са ММЦ, сви анализирани екстракти обе биљне врсте остварили су селективно дејство индукујући значајан цитостатски и проапоптотски ефекат у ћелијама карцинома и снажни антимулагени ефекат у здравим ћелијама. Водени екстракт биљке *A. alba* може се безбедно користити. Због изразитог цитостатског ефекта остваривањем синергистичког дејства у малигним ћелијама и снажног антимулагеног ефекта у здравим ћелијама може се препоручити његова употреба у циљу одржавања хомеостазе здравих ћелија организма.

Др Тијана Величковић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – БИОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
*Конципирање модела за одрживо коришћење популација комплекса поточне пастрмке (*Salmo spp.*) на подручју Србије*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Природно-математички факултет, 29. 12. 2023.

Ментор / Коментори:
Проф. др Владица Симић
Природно-математички факултет у Крагујевцу
Проф. др Саша Марић
Биолошки факултет у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:
Др Давид Станковић, научни сарадник
Национални институт за биологију у Љубљани, Република Словенија
Проф. др Милица Стојковић Пиперац
Природно-математички факултет у Нишу
Доц. др Ана Петровић
Природно-математички факултет у Крагујевцу
Др Радек Шанда, виши научни сарадник
Национални музеј у Прагу, Чешка Република
Др Милена Раденковић, научни сарадник
Природно-математички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру ове докторске дисертације урађена је до сада најобимнија генетичка и еколошка анализа популација поточне пастрмке са територије Србије. Резултати дисертације пружили су нови увид у филогенију и филогеографију комплекса поточне пастрмке и са знатно ширег ареала таксона. Хаплотипска разноврсност дунавске филогенетске линије у Србији је веома висока у поређењу са другим регионима у сливу Дунава, што се огледа кроз присуство хаплотипова из DA-ES и DA-BS хаплогрупа, као и из новописане DA-INT хаплогрупе. Супротно уобичајеном уверењу, резултати ове дисертације јасно показују да се диверзификација унутар комплекса поточне пастрмке одиграла у касном плиоцену, а не у плеистоцену. Применом микросателитских маркера детектована је сложена популациона структура поточне пастрмке у Србији. Развијањем модела ESHIPPOsalmo утврђен је умерен степен одрживости за готово половину анализираних популација, док је за шест популација утврђен низак степен одрживости. У циљу конзервације популација поточне пастрмке, за територију Србије, може се предложити пет еволуционо значајних јединица и 19 управљачких јединица. На примеру генотипизације матичног јата поточне пастрмке рибака „Пањица”, планираног за порибљавање риболовних вода Србије, указано је на значај мониторинга и употребе генетичких маркера у циљу успостављања мера за умањење штетних ефеката порибљавања.

Др Горан Качаревић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ФИЗИЧКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Метод мерења односа гранања Хигсовог бозона на пар фотона на 3 TeV CLIC

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Природно-математички факултет, 8. 2. 2024.

Ментор
Др Иванка Божовић-Јелисавчић, научни саветник
Институт за нуклеарне науке „Винча“ у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Светислав Савовић
Природно-математички факултет у Крагујевцу
Проф. др Мирко Радуловић
Природно-математички факултет у Крагујевцу
Др Гордана Милутиновић-Думбеловић, научни сарадник
Институт за нуклеарне науке „Винча“ у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Са једне стране, методологија мерења односа гранања Хигсовог бозона је у великој мери стандардна за све будуће Хигсове фабрике – електрон-позитронске судараче. Она пре свега подразумева потпуну симулацију реалних експерименталних услова, а затим селекцију сигнала у односу на, по правилу неколико редова величина, вероватније шумове. Са друге стране, мерења Хигсових спрезања чине окосницу мерења на будућим Хигсовим фабрикама и представљају индикатор евентуалне реализације 'нове физике' (изван Стандардног модела). Будуће Хигсове фабрике ће моћи да обезбеде процентну тачност мерења око половине Хигсових спрежења, а пре свега оних са електрослабим бозонима, чиме се осетљивост мерења увећава за око ред величине у односу на Велики хадронски сударач унапређене луминозности HL-LHC. Рад описан у докторској дисертацији део је резултата међународне НЕР заједнице окупљене око пројекта будућих електрон-позитронских сударача која ради на валидацији њихових програма као Хигсових фабрика.

Др Јелена Гитарић

(Ресавица)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Синтеза, структура и антимикуробна активност метал(II/III) комплекса са 2,2-диметил-1,3-пропандиамин-N,N,N',N'-тетраацетатом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 9. 2. 2024.

Ментор

Проф. др Биљана Ђ. Глишић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Академик Милош И. Ђуран

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Душанка Радановић, научни саветник

Институт за хемију, технологију и металургију у Београду

Проф. др Ненад С. Драшковић

Пољопривредни факултет у Лешкву

Доц. др Ивана Вученовић

Пољопривредни факултет у Крушевцу

Др Дарко П. Ашанин, научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру ове докторске дисертације синтетисан је 2,2-диметил-1,3-пропандиамин-N,N,N',N'-тетраацетат (2,2-diMe-1,3-pdta) и одговарајући комплекси магнезијума(II), мангана(II), кобалта(II/III), хрома(III) и кадмијума(II). Синтетисани комплекси су окарактерисани применом спектроскопских метода, мерењем моларне проводљивости и применом рендгенске структурне анализе. Испитивана је антимикуробна активност синтетисаних комплекса, као и њихова антипролиферативна активност према нормалној ћелијској линији фибробласта плућа. Испитиван је и утицај структурних модификација у 1,3-pdta лиганду на структурне особине и биолошку активност синтетисаних комплекса метала. Полимерна структура $\{Ba[M(2,2-diMe-1,3-pdta)] \cdot 3H_2O\}_n$ ($M = Mn(II)$ и $Cd(II)$) комплекса може се приписати структурној модификацији на пропандиаминском делу лиганда. Оба комплекса су показала значајну антифунгалну активност, док комплекс мангана(II) утиче на смањење дужине хифа *C. albicans* соја. Изоструктурни $Na[Cr(2,2-diMe-1,3-pdta)] \cdot 3,75H_2O$ и $Na[Co(2,2-diMe-1,3-pdta)] \cdot 3,88H_2O$ комплекси се разликују по броју некоординованих молекула воде, а њихова структура показује да присуство бочних метил група може довести до дисторзије од октаедарске геометрије. Октаедарски $[M(H_2O)_5M'(2,2-diMe-1,3-pdta)]$ ($M, M' = Co(II), Co(II)$ и $Mg(II), Mg(II)$) комплекси показују значајну активност према тестираним *Candida* сојевима, при чему комплекс магнезијума(II) показује способност инхибиције формирања *C. glabrata* биофилмова.

Др Бата Коновалов

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Синтеза и анти туморска активност динуклеарних платина(II) комплекса са нафтиридиинима као мостним лигандима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 7. 3. 2024.

Ментор

Проф. др Снежана Рајковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Академик Милош И. Ђуран

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Биљана Петровић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Горан Јањић, научни саветник

Институт за хемију, технологију и металургију у Београду

Проф. др Марија Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Ивана Ђорђевић, виши научни сарадник

Институт за хемију, технологију и металургију у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру докторске дисертације синтетисано је и структурно окарактерисано девет динуклеарних комплекса платине(II), који као мостни лиганд садрже 1,5-нафтиридин и 1,6-нафтиридин. Резултати добијени применом UV-Vis спектрофотометрије и флуоресцентне спектроскопије за реакције синтетисаних комплекса са ДНК су показали да испитивани комплекси граде фосфатне везе са ДНК, које представљају врсту електростатичких интеракција. Мостни нафтиридински лиганди (1,5-nphe и 1,6-nphe) не утичу значајно на начин и јачину интеракција испитиваних комплекса са ДНК. Добијени експериментални подаци су потврђени на основу резултата молекулског докинга. Применом флуоресцентне спектроскопије испитиване су интеракције синтетисаних комплекса са БСА, а добијене вредности константи везивања за дати протеин указују на постојање нековалентних интеракција. Применом ^1H NMR спектроскопије нађено је да аква деривати испитиваних комплекса селективно хидролизују Met-Gly пептидну везу у Ac-L-Met-Gly дипептиду. Ови подаци су потврђени на основу резултата квантно-хемијских прорачуна, којима је предвиђен механизам хидролизе. Резултати испитивања интеракција комплекса са хуманим серум албумином (ХСА), применом UV-Vis спектрофотометрије и флуоресцентне спектроскопије, указују на доминантне статичке интеракције између испитиваних комплекса и биомолекула, што је и потврђено на основу молекулског докинга. Биолошка испитивања у *in vitro* условима су показала да неки комплекси показују значајну цитотоксичну активност према ћелијској линији карцинома дебелог црева (СТ26), која се може поредити са цитотоксичном активношћу цисплатине.

Др Слађана Ђорђевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Теоријско испитивање електронске структуре и магнетних особина кластера бора

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 25. 4. 2024.

Ментор

Проф. др Славко Раденковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Академик Иван Гутман

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Марија Баранац-Стојановић

Хемијски факултет у Београду

Проф. др Борис Фуртула

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У овој докторској дисертацији испитивани су електронска структура и магнетне особине хомонуклеарних и хетеронуклеарних кластера бора. Квантно-хемијски прорачуни су урађени применом DFT и пост-HF *ab initio* метода. Испитивана је серија кластера облика инверзног сендвича, у којима је циклична структура атома бора стабилизована атомима земноалкалних метала: M_2B_6 ($M = Be, Mg, Ca, Sr \text{ i } Ba$), $Be_2B_7^+$, $Be_6B_{10}^{2-}$ и $Be_6B_{11}^{3-}$. Нађено је да проучавани кластери бора имају два циклично делокализована електронска система (π и σ). На основу израчунатих густина струје и индекса који мере цикличну делокализацију електрона, нађено је да испитивани кластери бора представљају двоструко ароматичне системе: циклично делокализовани π и σ електронски системи индукују дијатропне струје. Ефекат присуства различитих атома земноалкалних метала детаљно је проучен упоређивањем геометријских, енергетских и електронских особина кластера BeB_8 и MgB_8 . Поред поменуте серије кластера у којима је моноциклична структура бора стабилизована атомима земноалкалних метала, испитивана је група хомонуклеарних кластера бора облика диска, са циљем да се нађе општа веза између магнетних особина и броја σ и π електрона у различитим спинским стањима (синглетном и триплетном) ових кластера. Показало се да се предвиђања магнетних особина испитиваних кластера могу успешно урадити генерализацијом постојећих правила заснованих на броју електрона: Хикелово, Бердово и Мандадово правило. У највећем броју случајева наведена правила дају добра предвиђања, али нађени су и примери где наведена правила нису примењива.

Др Никола Срећковић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Фитохемијска карактеризација екстраката биљака *Lythrum salicaria* L. и *Salvia pratensis* L, њихова биолошка активност и потенцијална примена у синтези наночестица сребра

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 26. 4. 2024.

Ментор

Доц. др Владимир Михаиловић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Др Данијела Мишић, научни саветник

Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ у Београду

Проф. др Само Крефт

Фармацеутски факултет у Љубљани, Република Словенија

Проф. др Владимир Бешкоски

Хемијски факултет у Београду

Проф. др Ненад Вуковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Милош Матић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати ове докторске дисертације пружају потпуно нови увид у фитохемијски профил и фармаколошки потенцијал екстраката надземних делова и корена биљака *Lythrum salicaria* L. и *Salvia pratensis* L. Први пут у оквиру ове докторске дисертације испитивани су екстракти корена обе биљне врсте, а спроведена истраживања имала су за циљ трасирање пута за евентуалну примену ових биљних врста. Показано је да обе биљне врсте садрже високе концентрације различитих једињења из групе фенолних киселина и флавоноида. Испитане биолошке активности су показале да могу имати потенцијал у формулисању дијететских суплемената који би служили као подршка терапији болести повезаних са оксидативним стресом и инфективним обољењима. У овој дисертацији је испитан и еколошки аспект примене ових биљних врста. У том смислу, у истраживању се отишло корак даље са испитивањем ових биљака, те су уз помоћ њихових екстраката синтетисане наночестице сребра на еколошки прихватљив начин без употребе хемикалија које утичу на животну средину. Резултати су показали да секундарни метаболити биљака, попут фенолних једињења, који доводе до формирања наночестица сребра могу значајно утицати на њихову биокативност. Показано је да синтетисане наночестице сребра поседују снажан антибактеријски ефекат, хемокомпатибилност и да поједине врсте синтетисаних наночестица испољавају цитотоксични ефекат према појединим канцерогеним ћелијама. Синтетисане наночестице сребра испољиле су и каталитички потенцијал у деградацији синтетичких боја.

Др Петар Станић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Алкенилски и арилиденски 2-тиооксидантиони: синтеза, кинетика и механизам настајања, биолошка и електрохемијска евалуација, координативни потенцијал

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 26. 4. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Марија Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Дејан Миленковић, виши научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Милан Јоксовић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Јована Мушкиња, научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Др Александар Павић, виши научни сарадник

Институт за молекулску генетику и генетичко инжењерство у Београду

Др Наташа Петровић, виши научни сарадник

Институт за хемију, технологију и металургију у Београду

Др Горан Јањић, научни сарадник

Институт за хемију, технологију и металургију у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати истраживања у оквиру ове докторске дисертације су од значаја за хемију хидантоина, као и органску хемију и хемију материјала уопште. Наведени резултати се могу потенцијално применити у сврху развијања нових терапеутика, првенствено за развијање нових депигментационих агенаса за третирање хиперпигментационих поремећаја коже човека. Додатно, истраживања везана за координативни потенцијал једињења у оквиру ове дисертације могу потенцијално довести до развијања нових антитуморских агенаса. На крају, истраживања везана за антикорозивну активност синтетисаних деривата 2-тиооксидантоина могу довести до развијања нових инхибитора корозије меког челика у киселој средини.

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА И УМЕТНОСТИ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2024

Медицинске науке

Др Александар Јушковић
Др Александра Корићанац
Др Милица Димитријевић
Стојановић
Др Јована Милосављевић
Др Јован Рудић
Др Роланд Антонић
Др Јована Милановић
Др Теодора Сафије (Teodora Safiye)
Др Ана Дивјак
Др Милица Васиљевић
Др Павле Милановић
Др Саша Драговић
Др Слађана Теофилов
Др Медо Гутић
Др Марија Радовановић
Др Емир Бишевац
Др Сања Рашчанин
Др Јелена Димитријевић
Др Невена Драгашевић
Др Оливера Маринковић
Др Горан Данковић
Др Вишња Бањац Баљак
Др Славица Марић
Др Ксенија Обрадовић
Др Анђелина Живановић

Др Сташа Петковић
Др Александар Димић
Др Владимир Стефановић
Др Александра Николић
Др Никола Јовић
Др Андра Јевтовић
Др Никола Јовичић
Др Андреја Милутиновић
Др Дениел Пешић
Др Јагода Гавриловић
Др Невена Лазаревић
Др Бојан Баги
Др Гордана Станић
Др Раша Медовић
Др Зоран Стајић
Др Миона Вулетић
Др Марија Лазаревић
Др Срђан Путник
Др Марко Калезић
Др Весна Росић
Др Дамир Пеличић
Др Елизабета Марчета
Др Сања Матић
Др Софија Лугоња

Др Александар Јушковић

(Подгорица)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај комбинованог третмана алогеним матичним ћелијама из масног ткива и хипербаричном оксигенацијом на прогресију експерименталног гонартритиса код пацова

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 9. 5. 2023.

Ментор / Коментори:

Проф. др Биљана Љујић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Александар Матић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Марина Газдић Јанковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Иван Срејовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милан Петронијевић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација први пут уводи комбиновани третман адипозним алогеним матичним ћелијама и хипербаричном оксигенацијом. Ова манипулација микрокружењем матичних ћелија побољшава резултате третмана гонартрозе матичним ћелијама. На тај начин се утире пут примени овог начина третмана и у хуманој популацији.

Др Александра Корићанац

(Краљево)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Процена утицаја антипсихотика на коштани метаболизам и карактеристике телесног састава болесника са шизофренијом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 25. 5. 2023.

Ментор

Проф. др Александра Томић Лучић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Мирјана Веселиновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Бранимир Радмановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Бојана Стаменковић

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

С обзиром на то да антипсихотици могу на више начина, различитим механизмом, довести до нежељеног ефекта – остеопорозе, било путем настале хиперпролактинемije, развоја метаболичког синдрома или услед промена које настају у имунском одговору, неопходно је установити и прецизније одредити механизам деловања и утицај ових лекова на коштани метаболизам. Пацијенти са постављеном дијагнозом шизофреније својим стањем и карактеристикама које прате основно обољење, такође могу допринети поремећају у коштаном метаболизму, а у зависности од одабира антипсихотика резултат лечења ових пацијената може бити бољи. Нова сазнања о механизму деловања антипсихотика могу допринети корекцији дијагностичко-терапијског приступа и побољшати квалитет живота пацијената са шизофренијом.

Др Милица Димитријевић Стојановић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Синтеза, карактеризација и потенцијални антитуморски ефекти мононуклеарних 5,6-епокси-5,6-дихидро-1,10-фенантролинских комплекса платине(II)

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 30. 5. 2023.

Ментор / Коментори:

Проф. др Иван Јовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Марија Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Милена Јуришевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Слободанка Митровић

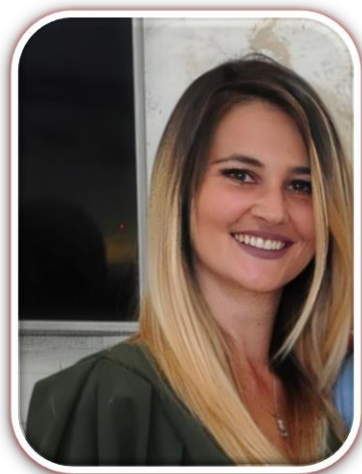
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Божидар Чобељић

Хемијски факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација се бави истраживањем четири нова мононуклеарна платина(II) комплекса, опште формуле $[Pt(L)(5,6-epoxy-1,10-phen)] \cdot nH_2O$, где је L бидентатно координовани анјон малонске киселине (mal, у комплексу Pt1), 2-метилмалонске (Me-mal, у комплексу Pt2), 2,2-диметилмалонске (Me2-mal, у комплексу Pt3) и 1,1-циклобутандикарбоксилне (cbdca, у комплексу Pt4) киселине, а 5,6-epoxy-1,10-phen бидентатно координован 5,6-епокси-5,6-дихидро-1,10-фенантролин. Комплекси су синтетизовани и детаљно карактерисани. Pt3 комплекс је посебно испитан у погледу његове антитуморске активности на ћелијским линијама карцинома дојке и колоректума. Резултати су показали снажну цитотоксичност комплекса уз селективност према туморским ћелијама. Ова студија по први пут показује да новосинтетисани комплекс платине(II) са фенантролином- Pt3 поседује значајну цитотоксичку активност против ћелија карцинома дојке и колоректалног карцинома *in vitro*, а такође и антитуморску активност у *in vivo* моделу карцинома дојке, без токсичних ефеката на виталне органе: срце, плућа, јетру и бубреге. Ови резултати указују на потенцијал Pt3 комплекса као кандидата за антиканцерску терапију.

Др Јована Милосављевић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Фактори удружени са фето-ембрионалним застојем у расту плода

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 21. 6. 2023.

Ментор / Коментори:
Проф. др Ивана Живановић Мачужић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Слободан Јанковић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:
Доц. др Предраг Саздановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Маја Вуловић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Доц. др Гордана Недин Ранковић
Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Доступни подаци из литературе указују на то да, упркос примени софистицираних ултразвучних и других дијагностичких метода, интраутерини застој у расту плода остаје непрепознат све до рођења у чак 75% случајева. Када је у питању неризична трудноћа, стопа откривања застоја у расту плода је још мања и износи свега 15%. Застој у расту плода је важан клинички проблем удружен са бројним компликацијама, будући да фетуси код којих дође до застоја у расту имају већу стопу неонаталног mortalитета и морбидитета у поређењу са фетусима који се нормално развијају, као и већи ризик од касније појаве метаболичких, кардиоваскуларних, когнитивних, социјалних и бихејвиоралних проблема. Циљ ове дисертације била је идентификација фактора ризика који доприносе појави интраутериног застоја у расту плода у трудноћи и рађању новорођенчади која су мала за гестацијску старост. Резултати ове докторске дисертације су показали да фактори попут мање телесне висине мајки, мање животне старости мајки, пушења у току трудноће, присуства протеинурије у трудноћи и употребе кортикостероида у трудноћи повећавају ризик од појаве интраутериног застоја у расту плода, односно рађања новорођенчади која су мала за ту гестацијску старост. Фактори ризика који су идентификовани у овом истраживању могу се имплементирати у клиничку праксу као важан допунски елемент скрининга фето-ембрионалног застоја раста плода. То може допринети благовременом препознавању трудноћа праћених неадекватним растом плода, адекватном збрињавању таквих трудница и превенцији развоја соматских компликација и поремећаја интелектуално-когнитивних способности новорођенчади.

Др Јован Рудић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Испитивање утицаја стандардизованог екстракта ароније на морфолошке карактеристике јајника, хормонски и оксидациони статус код пацова са синдромом полицистичних јајника

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 23. 6. 2023.

Ментор

Доц. др Јована Јоксимовић Јовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марина Томовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Александра Димитријевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Саша Раичевић

Медицински факултет у Подгорици

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Синдром полицистичних јајника (енгл. *Polycystic Ovary Syndrome* – PCOS) представља најчешћи ендокринолошки и метаболички поремећај жена репродуктивне доби и водећи узрок ановулаторног инфертилитета. Иако је последњих година доста тога разјашњено о патогенези, дијагнози, клиничким манифестацијама и терапији PCOS, још увек постоје многе недоумице и последичне неизвесности у избору терапијског приступа у клиничкој пракси. Метформин (МЕТ) је једна од првих терапијских опција за третман PCOS. Нежељени ефекти метформина се везују за гастроинтестиналне тегобе, које су некада разлог престанка употребе. Недавне студије сугеришу да комплементарни и алтернативни третмани, укључујући биљне лекове, могу ублажити симптоме PCOS. Антиоксидативна активност црне ароније је препозната у многим студијама, што нас је навело да истражимо потенцијалне предности примене стандардизованог екстракта ароније (СЕА) у дехидроепиандростероном-индукованом моделу PCOS код пацова. Такође, имали смо за циљ да истражимо синергистичке ефекте СЕА и МЕТ терапије у ублажавању репродуктивних и метаболичких абнормалности код PCOS. Наши налази су потврдили да је СЕА сам или у комбинацији са МЕТ био у стању да ублажи репродуктивне и метаболичке поремећаје у моделу PCOS пацова изазваног DHEA. Ефекат самостално примењеног СЕА није значајно утицао на ефекте МЕТ код PCOS. Потврђен је синергистички ефекат ова два агенса у већини процењених карактеристика PCOS. Ови резултати могу послужити као основа за даља клиничка испитивања у вези са применом СЕА код жена са PCOS, како би се проценио посебан допринос овог екстракта репродуктивним и метаболичким профилима у овој популацији пацијената, посебно код оних са гојазним фенотипом PCOS.

Др Роланд Антонић

(Шабач)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Инструменти за мерење знања и ставова професионалних возача о супстанцама које могу да утичу на психомоторне способности и анализа фактора повезаних са резултатима мерења

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 23. 6. 2023.

Ментор
Проф. др Марко Фолић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:
Проф. др Слободан Јанковић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Сандра Везмар Ковачевић
Фармацеутски факултет у Београду
Доц. др Милош Милосављевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос ове докторске дисертације примарно се огледа у адекватној процени реалног знања и ставова професионалних возача о утицају лекова и других супстанци на психомоторне способности, односно идентификацији возача са неадекватним знањем и негативним ставовима. Значај резултата ове студије заснива се и на анализи и верификацији фактора ризика који могу утицати на знање и ставове професионалних возача о утицају лекова, алкохола, опојних дрога и дијететских суплемената на вожњу. Посебан домен од значаја на овом пољу огледа се у верификацији валидности, интерне конзистентности и поузданости упитника, а такође и могућности њихове даље примене као релевантних и корисних инструмената за процену знања и ставова професионалних возача о утицају медикамената и других супстанци од истраживачког интереса на способност вожње. Постојање и примена ових упитника може бити од посебног значаја на пољу смањења морталитета и морбидитета узрокованих саобраћајним трауматизмом. Узимајући у обзир озбиљност проблематике саобраћајног трауматизма и негативног утицаја његових последица не само на професионалне возаче, већ и на остале учеснике у саобраћају, резултати ове докторске дисертације могу бити од нарочитог значаја у домену креирања стратегије примене превентивних и правовремених корективних мера на пољу унапређења безбедносних аспеката у саобраћају.

Др Јована Милановић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Критеријуми за класификацију облика интеррадикуларног септума горњих молара са клиничким значајем за протетски вођену имедијатну уградњу импланата

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 26. 6. 2023.

Ментор
Проф. др Гвозден Росић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:
Проф. др Драгица Селаковић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Радиша Војиновић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Марија Бубало
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Интеррадикуларни септум представља идеално место за имедијатну уградњу импланата у регији максиларних молара посматрано са протетског аспекта. Пратећи алгоритам заснован на визуелној идентификацији облика интеррадикуларног септума описани су облик стреле, брода, капи, палатиналне и букалне конвергенције. Најучесталији је облик стреле, док је облик капи најмање фреквентан. Најистакнутија ширина за уградњу импланата примећена је код облика палатиналне конвергенције, док је критеријуме за висину задовољио облик букалне конвергенције. Анализа аксијалних приказа показала је да је површина септума потребна за уградњу импланата била најистакнутија код облика палатиналне конвергенције за први и облик чамца за други максиларни молар. Резултати ове студије показали су значај СВСТ дијагностике у анализи региона постериорне максиле. Класификација облика интеррадикуларног септума може бити врло корисна у постизању бржег и ефикаснијег планирања интервенција овог региона. Морфометријске карактеристике интеррадикуларног септума максиларног молара значајно зависе од облика интеррадикуларног септума, што је важна контролна тачка за протетски вођену имедијатну уградњу импланата.

Др Теодора Сафије (Teodora Safiye)

(Врњачка Бања)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Синдром сагоревања на раду и ментално здравље код здравствених радника током пандемије COVID-19

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 7. 7. 2023.

Ментор

Доц. др Бранимир Радмановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Мирјана Јовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Ивана Симић Вукомановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Владимир Ђорђевић

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Добијени резултати истраживања дају оригиналан допринос разумевању синдрома сагоревања на раду и менталног здравља код здравствених радника током пандемије COVID-19. Будући да се показало да резилијентност и капацитет за ментализацију имају веома важну превентивну улогу када је у питању синдром сагоревања на раду и ментално здравље уопште, од суштинске је важности да се развију и имплементирају стратегије за подстицање резилијентности и развијање и јачање капацитета за ментализацију код здравствених радника, који представљају посебно угрожену групу током ванредних ситуација у јавном здравству, укључујући одговор на COVID-19. Осим теоријског значаја ове докторске дисертације, усмереног на боље разумевање синдрома сагоревања и сродних феномена и важног практичног значаја које налази спроведеног истраживања имају када је у питању креирање обука којима се код здравствених радника развија капацитет за ментализацију и резилијентност у сврхе превенције сагоревања на раду и очувања субјективног благостања у време пандемије, као и у планирању и спровођењу одговарајућих интервенција усмерених на подршку и очување менталног здравља медицинског особља, ово истраживање има и изузетан научни допринос када се у обзир узме чињеница да је део ове дисертације уједно и прва у свету објављена студија која је испитивала ефекат капацитета за ментализацију на синдром сагоревања на раду код здравствених радника током пандемије COVID-19.

Др Ана Дивјак

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Процена утицаја суплементације витамина D на инфламацију, оксидациони стрес и функционалност зглоба код болесника са примарним остеоартритисом колена

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 10. 7. 2023.

Ментор

Проф. др Мирјана Веселиновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Александра Томић Лучић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Александар Матић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милан Петронијевић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

С обзиром на то да је остеоартритис најчешћа дегенеративна болест зглобова у свету, потребно је унапредити терапијске могућности. Терапија остеоартритиса тренутно је симптоматска и обухвата спектар општих мера које могу привремено ублажити симптоме остеоартритиса колена, али не утичу на патогенезу болести, због чега постоји медицинска потреба за новим терапијским принципима који могу модификовати ток болести и исход лечења. Витамин D може бити терапијски модалитет у лечењу остеоартритиса, због његове улоге у минерализацији костију, као и антиинфламаторног и имуномодулаторног ефекта. Ова дисертација је допринела откривању нових научних доказа о утицају тромесечне суплементације 4000 i.j./dan витамина D на инфламацију, оксидациони стрес и клиничке манифестације код болесника са примарним остеоартритисом колена. Установљене алтерације проинфламаторних и антиинфламаторних цитокина, параметара оксидационог стреса, биохемијских маркера и клиничких манифестација примарног остеоартритиса колена услед суплементације витамином D током 3 месеца могу имати практичне и клиничке импликације чији значај се огледа у бољој контроли болести и ефикаснијој терапији. Тромесечна суплементација витамином D представља ефикасан терапијски модалитет у лечењу примарног остеоартритиса колена.

Др Милица Васиљевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Испитивање морфолошких и морфометријских карактеристика акцесорних канала предњег дела горње вилице и њихова повезаност са типом назопалатиналног канала применом компјутеризоване томографије конусног зрака

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 24. 7. 2023.

Ментор / Коментори:

Проф. др Гвозден Росић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Радиша Војиновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драгица Селаковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Мирослав Васовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Марија Бубало

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати овог истраживања потврђују бенефите употребе компјутеризоване томографије конусног зрака у морфолошком и морфометријском анализирању анатомских структура предњег дела горње вилице. Такође, допуњују постојеће податке о акцесорним каналима коришћењем назопалатиналног канала као доминантне анатомске структуре предњег дела горње вилице. Резултати приказују да су акцесорни канали у предњем делу горње вилице присутни у значајном проценту, као и да су најчешће билатерално дистрибуирани, закривљеног облика и са палатиналном локализацијом отвора. Алгоритми повезаности између акцесорних канала и околних анатомских структура (назопалатиналног канала, спољашњег аспекта букалне кортикалне кости и горњих централних секутића) могу бити потенцијална клинички релевантна контролна тачка приликом планирања уградње имплантата у регион предњег дела горње вилице, као и у превенцији компликација услед извођења хируршких интервенција у поменутој регији.

Др Павле Милановић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Испитивање морфолошких карактеристика назопалатиналног канала и повезаности са хоризонталном димензијом кости предњег дела горње вилице применом компјутеризоване томографије конусног зрака

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 24. 7. 2023.

Ментор / Коментори:

Проф. др Гвозден Росић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Радиша Војиновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драгица Селаковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Мирослав Васовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Марија Бубало

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Хируршке интервенције (уградња имплантата, екстракција импактираних зуба, енуклеација цисте назопалатиналног канала, апикотомије и друге) у регији предњег дела горње вилице, захтевају познавање карактеристика назопалатиналног канала. Велики напредак у анализи анатомије и морфометрије назопалатиналног канала пружила је радиографска метода – компјутеризована томографија конусног зрака (*Cone Beam Computed Tomography* – СВСТ). *Mardinger* и сарадници дефинисали су четири облика назопалатиналног канала (банана, пешчани сат, цилиндар, левак). Са клиничког аспекта у области имплантологије *Buser* и сарадници истичу значај евалуације назопалатиналног канала. Такође, адекватно растојање између анатомских структура и имплантата представља битан фактор за успешну имплантолошку терапију, што захтева и евалуацију ширине алвеоларног гребена. Неадекватно позиционирање имплантата у регији назопалатиналног канала може проузроковати оштећење назопалатиналног канала и појаву бројних компликација као што су крварење, губитак сензибилитета у пределу тврдог непца и немогућност осеоинтеграције имплантата. У зависности од хируршке технике уградње забележена је учесталост између 8% и 54% перфорације назопалатиналног канала. Будући да је познато да је потребно присуство сигурне зоне од 2 мм кости између имплантата и околних анатомских структура, ова студија је допринела бољем разумевању доступности кости за имплантат у зависности од облика назопалатиналног канала.

Др Саша Драговић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Квалитет живота оперативно лечених пацијената у односу на конзервативно лечене пацијенте са хроничним панкреатитисом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 25. 8. 2023.

Ментор / Коментори:

Проф. др Маја Вуловић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Бошко Милев

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Слободан Јанковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Драгче Радовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Немања Ранчић, виши научни сарадник

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Значај студије огледа се у томе што пружа могућност за одређивање најуспешније методе лечења, како у купирању абдоминалног бола и очувању функције панкреаса, тако и у смањењу фреквенце компликација и, сходно томе, бољег квалитета живота пацијената. Наведене чињенице ће се директно одразити и на третман свих будућих болесника са хроничним панкреатитисом, због чега би ова дисертација могла да има значај клиничког водича.

Др Слађана Теофилов

(Подгорица)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Повезаност полиморфизама гена укључених у процес коагулације са тромбозом дубоких вена и плућном емболијом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 4. 9. 2023.

Ментор / Коментори:

Проф. др Наташа Ђорђевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Оливера Миљановић

Медицински факултет у Подгорици

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Данијела Тодоровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Здравковић

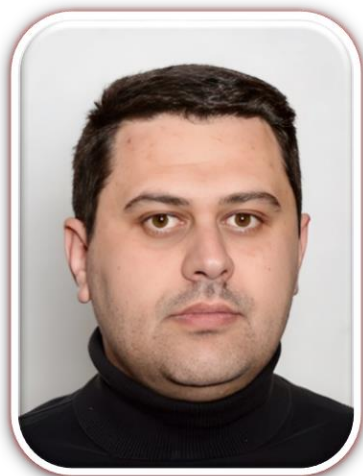
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Зоран Тодоровић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Венска тромбоемболија са око 10 милиона нових случајева годишње, великом преваленцијом, смртношћу и посттромботским компликацијама представља велики здравствени проблем у целом свету и главни фактор у глобалном оптерећењу болестима. Полиморфизми гена одговорних за синтезу и активност фактора коагулације имају значајну улогу у мултифакторској основи и етиопатогенези венске тромбоемболије. Њихова учесталост значајно варира у односу на етничку, расну и географску припадност, како у општој популацији тако и код оболелих од ВТЕ, због чега су још увек широко испитивани у студијама генетичких асоцијација. Без обзира на то што су објављени бројни радови о учесталости и повезаности многих генетичких фактора ризика са настанком ВТЕ, и даље је велики број контроверзних резултата о значају полиморфизама за испољавање ВТЕ, што сугерише да предиктивна вредност SNPs алтерација још увек није јасно дефинисана. Ово се посебно односи на значај SNPs: PAI1, FXIII-A, FSAP и MTHFR. Такође, улога варијација FII 19911A>G и FV HR2 6755A>G као фактора ризика у настанку тромбоза још увек није довољно јасна. Имајући ово у виду, истраживање у оквиру дисертације даје оригиналан научни допринос испитивању повезаности генских полиморфизама са ризиком од настанка ВТЕ.

Др Медо Гутић

(Плав)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Фармакоекономска анализа каузалне терапије неуролошких манифестација болести услед поремећаја разградње и депоновања макромолекула у лизозомима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 25. 9. 2023.

Ментор
Доц. др Милош Милосављевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Слободан Јанковић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Јањић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Ивана Сташевић Карличкић
Медицински факултет у Приштини – Косовска Митровица

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати ове докторске дисертације су указали на превисоке цене миглустата и церлипоназе алфа због којих ови ефикасни лекови за лечење Ниман Пикове болести тип Ц и Касне инфантилне неуронске цериодне липофусцинозе тип 2 нису фармакоекономски исплативе опције у поређењу са симптоматском терапијом. Оригинални научни допринос овог истраживања огледа се и у томе што је овим путем указано на потребу да здравствене организације подрже напоре које различита национална и међународна удружења пацијената који болују од ретких болести улажу како би се побољшао статус ових пацијената у друштву и како би проблеми са којима се они суочавају постали видљивији. Такође, резултати ове докторске дисертације показују да је очигледно потребно да фармацеутске компаније размотре принцип диференцијалног одређивања цена лекова сирочића, који подразумева одређивање различитих цена лекова за земље са различитим степеном економске развијености. Према овом принципу, цене лекова сирочића би требало да буду више у економски развијеним земљама, док би у неразвијеним и земљама у развоју цене ових лекова требало смањити. Тиме би се обезбедила глобална доступност лекова и поштовање основних хуманитарних и егалитарних принципа. Надаस्ме, фармацеутске компаније које производе лекове за лечење ретких болести би требало да преиспитају политику одређивања изузетно високих цена лекова сирочића, с обзиром на значајне повластице које уживају од стране регулаторних тела приликом развоја ових лекова.

Др Марија Радовановић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Прогностички значај неуросонографских и електроенцефалографских налаза код деце код које је дијагностикована перивентрикуларна/интравентрикуларна хеморагија

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 26. 9. 2023.

Ментор

Доц. др Драгана Савић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Биљана Вулетић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Димитрије Николић

Медицински факултет у Београду

Проф. др Зоран Игрутиновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Невена Фолић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Сања Кнежевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Циљ рада био је испитивање утицаја перивентрикуларне/интравентрикуларне хеморагије различитог степена на дугорочне неуроразвојне исходе и утврђивање прогностичког значаја неуросонографских и електроенцефалографских налаза који доприносе у дијагностици и праћењу еволуције хеморагије, као и праћење развоја компликација и секвела и оправданост примене и оптимална учесталост прегледа. Резултати указују на то да је након трећег месеца неуросонографски налаз стационаран, тако да није оправдано понављање прегледа, као и да је статистички значајно присуство специфичних промена у електроенцефалографским налазима након трећег месеца живота. У првој години живота – хипертонус, оштећење вида, слуха и епилепсија, а након седам година праћења – психомоторна ретардација, церебрална парализа, когнитивни поремећаји и епилепсија били су најчешћи неуроразвојни исходи у обе посматране групе испитаника са хеморагијом III и IV градуса, удружени са перивентрикуларном леукомалацијом. У групи са I и II градусом хеморагије неуроразвојни исходи су били значајно ређи. Патолошка ЕЕГ активност има лошији прогностички значај. Неуросонографски и електроенцефалографски прегледи су значајни за дијагностику и праћење еволуције хеморагије, као и развоја компликација и секвела. Неопходно је праћење развоја компликација и секвела како би се оне спречиле или бар ублажиле раном применом мера превенције и терапије у корист повољнијег исхода и значајно бољег квалитета живота деце код које је у неонаталном периоду дијагностикована перивентрикуларна/интравентрикуларна хеморагија.

Др Емир Бишевац

(Сјеница)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај дужине трајања секундарне рехабилитације на исход функционалног опоравка и квалитет живота пацијената након можданог удара

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 27. 9. 2023.

Ментор

Проф. др Александра Јуришић-Шкевин

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Весна Грбовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милица Лазовић

Државни универзитет у Новом Пазару

Доц. др Татјана Бошковић Матић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Значај овог истраживања огледа се у важности процене и повећања оспособљености пацијената након можданог удара применом мера секундарне рехабилитације. Резултати овог истраживања показали су да су пацијенти са хеморагијским можданим ударом имали нешто тежи степен функционалног оштећења на пријему у поређењу са пацијентима са исхемијским можданим ударом, али након шест месеци секундарне рехабилитације пацијенти са хеморагијским можданим ударом достигли су приближан ниво функционалне независности као и пацијенти са исхемијским можданим ударом. Поред тога доказано је да постоји статистички значајна повезаност између функционалне независности и квалитета живота у сва три тренутка испитивања. Након спроведене рехабилитације ментално стање се значајно побољшало код обе групе пацијената.

Др Сања Рашчанин

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Знања и ставови здравствених радника и опште популације о донирању, чувању и примени индукованих плурипотентних матичних ћелија у биомедицини

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 28. 9. 2023.

Ментор / Коментори:

Проф. др Мирјана Јовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Немања Ранчић, виши научни сарадник

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Јањић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Наташа Ђорђевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Ђорђевић

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Да би се у потпуности искористио огроман терапијски потенцијал матичних ћелија, доказала њихова поузданост и ефикасност и даље су неопходни строги протоколи, пажљиво планирање, обезбеђивање одговарајућих ресурса и подршка окружења, будући да постоји низ етичких питања која се односе на индуковане плурипотентне матичне ћелије, укључујући процедуре одобрења прикупљања ткива, потенцијалне употребе ових ткива у сврхе истраживања, потенцијалних терапија и комерцијализације. На основу све већег броја студија које се баве потенцијалном применом ових ћелија, постоји вероватноћа да ће примена индукованих плурипотентних матичних ћелија у биомедицини доживети експанзију и најавити нову еру потенцијалног лечења многих болести. Међутим, питање знања и ставова јавности може у великој мери утицати на даља истраживања, те је стога неопходно тестирати социјалну климу и мишљење јавности.

Др Јелена Димитријевић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Антитуморска активност бинуклеарних комплекса бакра(II) са S-изоалкил дериватима тиосалицилне киселине

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 29. 9. 2023.

Ментор / Коментори:
Проф. др Марија Миловановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Јелена Пангић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:
Проф. др Небојша Арсенијевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Гордана Радић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Данијела Максимовић-Иванић
Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Синтетисани су нови S-изоалкил деривати тиосалицилне киселине и одговарајући комплекси бакра(II) који припадају категорији бинуклеарних комплекса, што је одговарало и структури раније описаних комплекса бакра(II) са структурно сличним S-алкил дериватима тиосалицилне киселине. Вредности моларних проводљивости за бинуклеарне комплексе потврђују да су комплекси електроннеутрални. Бинуклеарни комплекси бакра(II) са S-изоалкил дериватима тиосалицилне киселине, а нарочито комплекс бакра(II) са S-изоамил дериватом тиосалицилне киселине, зауставља туморске ћелије у G2/M фази ћелијског циклуса и значајно редукују вијабилност ћелија мишјег карцинома плућа LLC1и мишјег карцинома колона CT26. Комплекс бакра(II) са S-изоамил дериватом тиосалицилне киселине значајно смањује експресију инфламацијских молекула у ткиву примарног хетеротопског карцинома колона миша, што резултује значајним смањењем раста и метастазирања тумора.

Др Невена Драгашевић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Ефекти различитих антихипертензивних агенаса на
исхемијско/реперфузиони поремећај изолованог срца пацова
са хипертензијом*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 29. 9. 2023.

Ментор
Проф. др Тамара Николић Турнић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Јаковљевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Владимир Живковић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Ранко Шкрбић
Медицински факултет у Бањој Луци

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Циљ студије је био да се утврде ефекти субхроничне терапије различитим антихипертензивним лековима на И/Р дисфункцију срца код хипертензивних пацова по моделу глобалне исхемије на изолованом срцу пацова. Истраживање је спроведено на 80 спонтано хипертензивних Wistar Kyoto пацова мужјака, груписаних у 8 група. Животиње су третиране четири недеље са 10 mg/kg хидрохлоротиазида, индапамида, зифеноприла, спиронолактона или њихових комбинација (ЗХС, ЗИС) *per os*. Након третмана спроведена су хемодинамска мерења, ехокардиографија и процена функције миокарда према Langendorff ретроградној методи перфузије. Индуковани модел глобалне исхемије је подразумевао примену 20 минута исхемије, а затим 30 минута реперфузије на срце (И20:Р30). Маркери оксидативног стреса одређивани су из коронарног венског ефлуента, плазме и лизата еритроцита спектрофотометријски. Узорци ткива срца и бубрега су патохистолошки анализирани. Третман комбинацијом АЦЕ-инхибитора и диуретика значајно је снизио крвни притисак спонтанохипертензивних пацова, ублажио хипертрофију леве коморе и повећао ејекциону фракцију, док на оксидациони статус није деловао. С друге стране, самостална примена сва три испитивана диуретика је показала изузетан антиоксидативни потенцијал. Патохистолошка анализа узорака ткива срца и бубрега, указује да субхронична примена антихипертензивних агенаса не доводи до значајних промена у овим органима. Праћење срчане функције спонтанохипертензивних пацова *ex vivo* дало је увид у кардиопротективне ефекте индапамида.

Др Оливера Маринковић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Процена клиничког значаја нумеричко бодовних система за процену тежине болести и исхода лечења болесника са акутним панкреатитисом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 6. 10. 2023.

Ментор

Проф. др Наташа Здравковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Бојан Стојановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Марина Јовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Срђан Марковић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација значајно доприноси научној области изучавања акутног панкреатитиса. Детаљном анализом фактора ризика, карактеристика болести и утицаја различитих система на исход лечења, дисертација пружа богат извор информација за студенте медицине, клиничаре и истраживаче. Дисертација је дала значајан увид у то како се различити скоринг системи, укључујући Ranson-ов, Панкреас, APACHE II, BISAP и MEWS, могу користити за предвиђање исхода лечења и тежине акутног панкреатитиса. Такође, показала је важност биомаркера запаљења као што су CRP и PCT у предвиђању исхода лечења. Резултати овог истраживања могу помоћи у развоју нових стратегија и протокола за лечење акутног панкреатитиса, што би могло водити не само до побољшања у здравственим исходима, већ и до смањења здравствених трошкова.

Др Горан Данковић

(Ниш)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Утицај суплементације натријум бикарбонатом на физиолошке и моторичке параметре џудиста

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 10. 10. 2023.

Ментор
Проф. др Владимир Живковић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Јаковљевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Јасмина Сретеновић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Илић
Факултет спорта и физичког васпитања у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Циљ истраживања био је да се утврди утицај суплементације NaHCO_3 на физиолошке и моторичке параметре џудиста. Ово је експериментално контролисано истраживање са двоструко слепим дизајном. Узорак испитаника чини 10 џудиста мушког пола просечне старости 20 година, који су мајстори џудоа (носиоци црног појаса) са минималним тренажним и такмичарским искуством од 10 година. Резултати су показали да су џудисти подвргнути NaHCO_3 показали сличне резултате у RPE, стиску шаке, вертикалном скоку и концентрацији лактата у поређењу са плацебо групом, без значајних разлика између група. Такође, NaHCO_3 група побољшала је опоравак биохемијских маркера у поређењу са плацебом код елитних џудиста и то СК, Na и Cl. Закључак је да је суплементација NaHCO_3 у дози од 0.3 (г кг⁻¹) довела до значајног смањења нивоа СК у серуму у односу на плацебо групу, али да није било значајног ефекта на остале параметре опоравка. Резултати истраживања од великог су значаја за спортску праксу јер дају правилне препоруке спортистима и тренерима за спровођење поступка суплементације NaHCO_3 са циљем смањења замора и одржања високог нивоа спортске форме.

Др Вишња Бањац Баљак

(Бања Лука)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Значај одређивања витамина D код зависника од алкохола са когнитивни дефицитом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 12. 10. 2023.

Ментор

Проф. др Горан Михајловић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Бранимир Радмановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Миловановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Чедо Миљевић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати ове докторске дисертације указују на важност скрининга када је у питању дефицијенција витамина D код зависника од алкохола, али и у општој популацији. Нивои витамина D у организму индиректно имају утицај на когнитивно функционисање здраве популације, али и популације зависника од алкохола. У пракси спровођење програма скрининга када је у питању дефицијенција витамина D и когнитивно функционисање, може побољшати превенцију, рано откривање, као и третман, који ако се примени у иницијалној фази алкохолним узрокованих поремећаја, има бољи исход. Када су у питању инструменти клиничке процене когнитивног функционисања, истраживање је потврдило високу подударност ACE-R скале и MoCa теста, као и да су оба теста ваљани и временски ефикасни инструменти за детекцију раних когнитивних оштећења код алкохолним узрокованих поремећаја.

Др Славица Марић

(Бања Лука)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Процена клиничког значаја четири димензионалне компјутеризоване томографске симулације у планирању оптималне технике зрачења локалорегинално узнапредовалог тумора плућа

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 25. 10. 2023.

Ментор

Проф. др Снежана Лукић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Иван Чекеревац

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Ружица Максимовић

Медицински факултет у Београду

Доц. др Милош Арсенијевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Добијени резултати истраживања дају оригинални допринос у практичној примени доказом да имплементација четири димензионалне томографске симулације представља важан сегмент у планирању радиотерапијског третмана локално узнапредовалог карцинома плућа, те даје могућност редукције величине дефинитивног циљног волумена и последично квалитетнији радиотерапијски план. Ова дисертација даје важне резултате у погледу избора оптималне технике зрачења локално узнапредовалог карцинома плућа, доказујући да технике базиране на четири димензионалној томографској симулацији – Интензитетом модулисана зрачна терапија (IMRT) и Волуметријски модулисана лучна терапија (VMAT) показују дозиметријски бенефит вриједности дозно волумних ограничења на органе од ризика – плућа, срце, једњак, кичмену мождину, те последично нижи токсичитет третмана у односу на групу пацијената планираних 3DCRT техником. Наше истраживање показује бенефит код пацијената планираних 4D/IMRT, 4D/VMAT техником у смислу максималне хомогености, покривености и конформалности дозе у планираном циљном волумену, што су предуслови за квалитетнију локалну контролу тумора.

Др Ксенија Обрадовић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Карактеризација биљних врста представника рода Cyclamen са подручја Србије – хемијска и фармаколошка анализа

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 26. 10. 2023.

Ментор

Проф. др Снежана Цупара

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Ана Барјактаревић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Данијела Пећарски, научни сарадник

Технолошко-металушки факултет у Београду

Др Марија Марковић, виши научни сарадник

Институт за шумарство у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Cyclamen hederifolium и *Cyclamen purpurascens* расту на територији Републике Србије. Значај ове студије је у доступни постојећих сазнања о хемијском саставу и фармаколошкој активности испитиваних врста. С обзиром на то да су доступни подаци оскудни, анализирани су водени, етанолни и ацетонски екстракти луковица испитиваних врста, прикупљаних у пролеће и јесен. Испитан је садржај сапонина, фенола и флавоноида, као једињења носиоца фармаколошких активности. За процену антиоксидационе активности екстракта луковица циклама коришћено је пет различитих *in vitro* тестова, док је у претходним истраживањима коришћен мањи број. Такође је утврђена и корелација између индекса антиоксидационог потенцијала свих испитиваних екстраката луковица обе биљне врсте и садржаја активних принципа, што до сада није испитивано. У овој дисертацији први пут је антимикробна активност испитивана микролуционом методом, на већем броју сојева микроорганизама у односу на претходне. На основу података доступних у литератури, циљ је био испитати и цитотоксично дејство врста циклама које расту у Србији ка ћелијским линијама карцинома против којих се иначе екстракти користе као део традиционалне медицине. У овој дисертацији се први пут прати вијабилност ћелија након третмана туморских ћелија растућим концентрацијама екстраката, у три различита времена инкубације (24, 48 и 72 сата). Хемијски састав и фармаколошки ефекти испитиваних врста допуњују постојећа сазнања и могли би бити основа за будућа испитивања.

Др Анђелина Живановић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Анализа повезаности полиморфизама гена за BCL2, TP53, FCGR3A, FCGR2A и ATG16L1 са клиничким карактеристикама, током и исходом лечења болесника са дифузним В-лимфомом великих ћелија

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 31. 10. 2023.

Ментор / Коментори:

Др Бојана Цикота-Алексић, виши научни сарадник

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Проф. др Светлана Ђукић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Небојша Анђелковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Биљана Љујић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Данијела Лековић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У овој студији је показано да су испитивани генотипови повезани са клиничким стадијумом (TP53 CG+CC vs GG), екстранодалном болешћу [(ATG16L1 AG vs AA; AG vs GG); (BCL2 CC+CA vs AA; CC vs CA+AA); FCGR3A VV vs FF; FF vs FV+VV; FF+FV vs VV, прогностичким скоровима (NCCN IPI: HH vs HR+RR; aaIPI: HH vs HR+RR), LMR (ATG16L1 AA vs AG+GG; AA vs GG) и NLR (ATG16L1 AA vs AG+GG; AA vs GG), али није нађен утицај на одговор на терапију, релапс болести, компликације повезане са терапијом, OS и PFS. Болесници са ATG16L1 AA имали су већу стопу преживљавања од носилаца GG генотипа. Када су били подвргнути радиотерапији, болесници са ATG16L1 алом А или АА генотипом имали су боље OS. Резултати показују повезаност TP53 rs1042522 са клиничким стадијумом, ATG16L1 rs2241880 са екстранодалном болешћу, LMR и NLR, BCL2 rs2279115 и FCGR3A rs396991 са екстранодалном болешћу и FCGR2A rs180274 са прогностичким скоровима. Утицај генотипова ATG16L1 на OS код болесника који су подвргнути радиотерапији, указује на значај појединачних SNP-а у појединим подгрупама DLBCL.

Др Сташа Петковић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Испитивање информисаности, ставова и праксе понашања фармацеута и пацијената у избору лекова који се издају без лекарског рецепта

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 14. 11. 2023.

Ментор

Проф. др Оливера Миловановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Душан Ђурић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Радиша Павловић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Валентина Маринковић

Фармацеутски факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У досадашњој литератури има мало истраживања о утицају рекламирања на набавку и избор ОТП лекова. Евидентно је повећање броја фармацеутских огласа у медијима у последње две деценије, што значајно утиче на повећану потрошњу ОТП препарата. Досадашња истраживања у свету су углавном спроведена од стране стручњака менаџмента фармацеутских компанија и имала су за циљ проучавање тржишта ОТП лекова, а у циљу повећања продаје. Утицај рекламирања ОТП лекова, формирање препознатљивих брендова и њихов утицај на (не)контролисану набавку и коришћење уз велику могућност погрешне употребе треба да алармирају научну, а посебно стручну јавност. Значај спровођења овог истраживања огледа се у дефинисању проблема у вези препорука, рекламирања и набавке ОТП лекова, а све у циљу утврђивања препорука за издавање ОТП лекова, као и контролних мера за спречавање неконтролисане употребе ОТП лекова и имплементирање нових смерница у савремену фармацеутску праксу. Студија је доказ добре перцепције проблема са којима се сусрећу корисници ОТП лекова и здравствени радници на отвореном тржишту ОТП лекова. Такође, од великог је значаја за јавно здравље државе јер се прецизно дефинисаним смерницама фармацеутске праксе могу квалитетно спроводити процеси превенције и самолечења.

Др Александар Димић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Значај екстрацелуларног Heat shock протеина 70 у процени интензитета хроничног запаљења носне слузнице и клиничког статуса пацијената са носном полипозом

Факултет на коме је одбрађена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 26. 11. 2023.

Ментор

Проф. др Александар Перић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Олгица Михаљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Јасмина Стојановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Ненад Балетић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Екстрацелуларни HSP70 би могао играти значајну улогу у патогенези носне полипозе. Праћење концентрације овог медијатора као маркера, може бити од значаја у процени интензитета хроничног запаљења у овој болести.

Др Владимир Стефановић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Модулација цитокинског профила гингивалне течности применом различитих апроксималних денталних испуна

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 27. 11. 2023.

Ментор

Проф. др Бојан Јовичић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Милица Поповић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Мирјана Ђукић

Фармацеутски факултет у Београду

Доц. др Марко Милосављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос докторске дисертације огледа се у дефинисању нових биомаркера IL-1 β , IL-2, IL-4, IL-5, IL-6, IL-9, IL-10, IL-12, IL-13, IL-17, IL-22, IFN- γ и TNF- α у гингивалној течности, чија продукција је осликавала степен захваћености денталног ткива каријесом, рефлектовала имунска и имфламаторна збивања из денталног кавума, у случајевима где је нелечени апроксимални каријес довео до консекутивних промена у денталној пулпи (пулпитис, гангрена). Доказана је разлика у продукцији проинфламаторних и регулаторних цитокина међу узорцима ендодонтских нелечених и излечених зуба. Продукти биоразградње материјала за привремену (Цинк – фосфатни цемент, Цинк – поликарбоксилатни цемент, Fuji plus цемент) и дефинитивну (Амалгам, Beautifill, Tetric Evo Ceram) рестаурацију апроксималних каријесних лезија, такође су довели до продукције различитих профила цитокина у гингивалној течности, што је одраз хемијског састава, времена везивања и начина њихове финалне обраде. Екстензија апроксималних кавитета, након препарације за испуне и тежина рестауративних испуна, такође је била праћена продукцијом различитих профила цитокина у гингивалној течности. Клинички параметри који су коришћени у студији, корелирали су са степеном оштећења денталног ткива каријесом. Пре и по завршеној денталној рестаурацији, ови имунолошки профили и вредности медијатора указали су на најоптималнији локални биолошки одговор на најчешће примењиване рестауративне материјале, привремене и трајне. Сви добијени резултати указали су на предност анализе цитокина у гингивалној течности, апроксималних каријесних лезија, као неинвазивних и допунских дијагностичких параметара у процени исхода лечења каријеса денталним рестауративним материјалима.

Др Александра Николић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Испитивање фактора неадхеренце лекова у популацији болесника са
артеријском хипертензијом*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 28. 11. 2023.

Ментор
Проф. др Душан Ђурић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:
Проф. др Виолета Ирић Ђупић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Доц. др Радиша Павловић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Доц. др Маријана Петровић
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати ове студије су идентификовали главне факторе ризика за неадхеренцу – повећан број лекова, живот у граду, заборав на режим дозирања и ниска енергија. Неадхеренца повећава стопу морбидитета и морталитета пацијената са артеријском хипертензијом. Едукација пацијената у ординацији лекара опште праксе, као и у апотеци, коришћење различитих подсетника као што су апликације за мобилне телефоне или дневна листа за проверу могли би бити корисни у решавању заборавности и повећаног броја лекова, док модификација животног стила може повећати адхеренцу, посебно међу пацијентима који живе у градском подручју. Посебан допринос докторске дисертације огледа се у предложеним модалитетима за унапређење адхеренце и побољшања квалитета живота код пацијената са хипертензијом.

Др Никола Јовић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Повезаност експресије галектина-3 и инфламацијских цитокина у претерминском порођају са хориоамнионитисом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 14. 12. 2023.

Ментор

Проф. др Мирјана Варјачић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Жељко Миковић

Медицински факултет у Београду

Проф. др Јелена Миловановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Горан Бабић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Упркос напорима савремене медицинске науке нису у потпуности дефинисани разлози настанка претерминског порођаја, нити у јединствену целину повезани до сада познати патофизиолошки механизми овог мистичног перинатолошког ентитета. Имунолошко-инфламаторна теорија настанка претерминског порођаја је најконтроверзнија, а уједно и најизазовнија за научнике. Галектин-3 има бројне улоге у преконцептуалном периоду, зачећу и трудноћи. Међутим, његова улога у претерминском порођају, те повезаност са другим инфламацијским цитокинима није превише истраживана. Доказ о израженој експресији галектина-3 у постелјичном ткиву, крви пупчаника и крви трудница са претерминским порођајем, те његова позитивна корелација са интерлеукином-1 β , таргетира овај цитокин као могући биомаркер претећег претерминског порођаја.

Др Андра Јевтовић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Ефекти системске апликације IL-33 на прогресију мишијег меланома

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 15. 12. 2023.

Ментор
Проф. др Гордана Радосављевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Небојша Арсенијевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Данило Војводић
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Проф. др Иван Јовановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати овог истраживања дају оригиналан и важан допринос разумевању ефеката системске апликације IL-33 у прогресији мишијег меланома. Добијени резултати указују на то да, упркос супресивном деловању на раст примарног меланома, IL-33 подстиче раст хематогених метастаза у мишијем меланому тако што слаби ефикасност механизма стечене имуности, што доводи у питање његову евентуалну терапијску примену.

Др Никола Јовичић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај минералне воде Снежник на микробиоту, метаболичке, биохемијске и антропометријске параметре код пацијената са дијабетес мелитусом типа 2

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 20. 12. 2023.

Ментор

Проф. др Владимир Јаковљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Иван Срејовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Ненад Стојиљковић

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Циљ ове докторске дисертације био је испитивање утицаја минералне, слабо киселе воде са извора „Снежник-1/79” на микробиоту, метаболичке, биохемијске и антропометријске параметре код пацијената са дијабетес мелитусом типа 2 (T2DM). Студија је спроведена на 60 испитаника – пацијената оболелих од T2DM који су лечени у Специјалној болници Меркур у Врњачкој Бањи. По пријему у болницу испитаници су методом случајног узорка сврстани у 2 једнаке групе: прву групу чинили су испитаници који су уз одговарајућу терапију узимали и прописану количину минералне воде са извора „Снежник-1/79” у трајању од 3 недеље; другу групу чинили су испитаници који су уз одговарајућу терапију узимали и прописану количину обичне воде за пиће из водоводног система у трајању од 3 недеље. На почетку и на крају студије мерени су следећи параметри: антропометријски параметри процена телесног састава, дневник дневних obroka, дневник праћења цревног пражњења, микробиотска анализа столице, вредности HbA1C, гликемије и инсулинемије (наште), липидограм, јонограм, вредности артеријског крвног притиска, маркери оксидационог стреса и ензими антиоксидационе заштите (супероксид дизмутаза-SOD, каталаза-CAT и редуковани глутатион-GSH). Истраживање је дало оригиналан и важан допринос у расветљавању ефеката које овај нефармаколошки вид терапије има на све испитиване параметре и целокупно опште стање пацијената са T2DM. Осим тога, узевши у обзир пораст инциденце и епидемиолошки карактер другог типа шећерне болести свуда у свету и код нас, налази истраживања могу допринети рутинском укључењу овог терапијског приступа у третману поменутог стања као ађувантног, медицински оправданог и економски исплативог.

Др Андреја Милутиновић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Мишићна снага екстензора и флексора колена шест месеци након реконструкције предњег укрштеног лигамента: поређење графта пателе и хамстринга код фудбалера

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 21. 12. 2023.

Ментор

Проф. др Владимир Јаковљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Емилија Стојановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Радовановић

Факултет спорта и физичког васпитања у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати овог истраживања показали су побољшање мишићне снаге екстензора и флексора колена, индекса симетричности удова, као и односа хамстринга и quadriceps-а код оба типа графта након шестомесечног рехабилитационог програма. С обзиром на то да је рехабилитациони програм био мање ефикасан у обнови мишићне снаге флексора колена код фудбалера са реконструкцијом ACL-а применом графта хамстринга, кондициони тренери и физиотерапеути који раде са фудбалерима са овим типом графта треба да се фокусирају на вежбе за јачање задње ложе, како би се обезбедила оптимална обнова мишићне снаге за потпуни повратак игри у оптималном временском периоду. Узимајући у обзир да је ово прва студија која је разматрала опоравак мишићне снаге у односу на тип графта код врхунских фудбалера, добијени подаци могу помоћи у информисању клиничара који раде са овом популацијом о очекиваним исходима опоравка између трећег и шестог месеца.

Др Дениел Пешић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај аеробних и анаеробних физичких активности на метаболичке процесе и параметре кондиције у различитим климатским условима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 25. 12. 2023.

Ментор / Коментори:

Проф. др Владимир Јаковљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Соња Марјановић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Иван Срејовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Емилија Стојановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Мирјана Ђукић

Фармацеутски факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати овог истраживања могу да омогуће боље разумевање, планирање и примену тренинга код професионалаца, рекреативаца, рековалесцената или лица која због природе посла морају за кратак период (нарочито без могућности аклиматизације) да путују из топлих у хладне крајеве и обрнуто, и то при условима различитих температурних и других спољних фактора. Ово је нарочито значајно када су у питању особе код којих је овај процес од кључног значаја за побољшање физичких перформанси, али и капацитета организма по питању здравственог биланса. Такође, могу се користити и за процену ефикасности тренажних процеса, који подразумевају и проналажење модела за превазилажење раног настанка умора на који утиче и нагла промена средине. Нарочити бенефити могу бити у разумевању превенције многих болести, јер је кондициони статус битна компонента здравственог стања, нарочито у процесу опоравка како здравих, тако и болесних. Оваква истраживања могу бити од значаја и за професионалне спортисте, нарочито за оне који путују у различите крајеве света, са климатским променама и утицајем на циркадијални ритам.

Др Јагода Гавриловић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Анализа утицаја осећаја наде и степена резилијентности на појаву анксиозности код болесница оболелих од карцинома дојке

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 26. 12. 2023.

Ментор

Проф. др Драгана Игњатовић Ристић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Чедо Миљевић

Медицински факултет у Београду

Проф. др Слободанка Митровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Биљана Поповска Јовичић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Карцином дојке и хронични хепатитис Б су озбиљни глобални здравствени проблеми, с обзиром на то да су оба обољења епидемиолошки значајна. Осим физичког здравља, дијагноза карцинома дојке или хроничног хепатитиса Б може значајно утицати на ментално здравље жене. Поменути проблеми менталног здравља, посебно анксиозност, могу се појавити у било којој фази дуготрајног и сложеног процеса дијагнозе, лечења и праћења, а повећана анксиозност може трајати много година након завршетка терапије. Често се психолошке последице ових болести не препознају, не третирају или се занемарују, јер је фокус обично на физичком лечењу. С обзиром на чињеницу да ментални проблеми имају негативан утицај на морбидитет и морталитет пацијената са карциномом дојке, постоји потреба за редовном проценом нивоа анксиозности код ових пацијената. Ова докторска дисертација има значајну научну вредност у разумевању повезаности анксиозности, наде и резилијентности, праћењем утицаја додатних чинилаца који би могли да утичу и модификују претпостављену везу ових феномена. Истраживање указује на потребу за рутинском клиничком евалуацијом симптома анксиозности у циљу идентификације пацијенткиња које захтевају психоонколошку подршку и даље праћење.

Др Невена Лазаревић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај хроничне администрације екстракта матичњака

(Melissa officinalis, Lamiaceae) на развој и прогресију експерименталног аутоимунског миокардитиса пацова

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 28. 12. 2023.

Ментор

Доц. др Исидора Милосављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Јаковљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Биљана Љујић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Небојша Кладар

Медицински факултет у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација представља оригиналну научну судију која се бавила испитивањем утицаја примене екстракта матичњака (*Melissa officinalis*) на развој и прогресију експерименталног аутоимунског миокардитиса код пацова. Третман екстрактом матичњака побољшао је функцију и морфологију миокарда у акутној и хроничној фази болести смањењем инфламаторног инфилтрата, колагених влакана и апоптотских ћелија у ткиву миокарда уз побољшање хемодинамских параметара. Механизми постигнутих ефеката подразумевају синергију антиоксидационих, анти-инфламацијских и антиапоптотских својстава екстракта матичњака. Ова студија сугерише да екстракт матичњака, посебно у високој дози, побољшава функцију и архитектуру миокарда, чиме се спречава ремоделовање срца и развој дилатативне кардиомиопатије. Стога се екстракти матичњака могу сматрати потенцијално корисном адјувантном терапијом код пацијената са аутоимунским миокардитисом.

Др Бојан Баги

(Суботица)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Тимски приступ у примени антиеметика у превенцији и лечењу постоперативне мучнине и повраћања код пацијенткиња након царског реза

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 29. 12. 2023.

Ментор

Проф. др Слободан Јанковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Татјана Вуловић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Милош Милосављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Зоран Тодоровић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Допринос ове докторске дисертације заснива се пре свега на чињеници да њени резултати представљају плод пioniрског покушаја да се испита утицај имплементације темељног и свеобухватног *stewardship* концепта на учесталост постоперативне мучнине и повраћања. Едукација коју је спровео тим за превенцију и лечење постоперативне мучнине и повраћања (ПОМП-а) у делу колектива Службе за анестезију са реаниматологијом резултоваће усаглашавањем ставова и нивоа знања међу колегама кроз свакодневну комуникацију у области ПОМП-а. Примена антиеметика у складу са протоколом, како у врсти антиеметика, тако и у дози и времену ординирања, довела је до смањења учесталости ПОМП-а. Све горе наведено смањило је трошкове лечења и делимично побољшало ниво задовољства пацијенткиња. На основу наведеног може се закључити да примена принципа *stewardship*-а тј. управљања или тимског приступа у примени антиеметика за превенцију и лечење ПОМП-а може донети значајан бенефит у свакодневној клиничкој пракси у смислу смањења учесталости ПОМП-а, безбедности пацијента и бољег исхода оперативног лечења.

Др Гордана Станић

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Различитост афективног темперамента и психосоматских симптома код пацијената са Хашимото тиреоидитисом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 1. 2. 2024.

Ментор
Проф. др Драгана Игњатовић Ристић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Јањић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Александар Ђукић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Биљана Недељковић Белеслин
Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Допринос ове докторске дисертације може се првенствено осликавати у томе да је ово прва студија која истражује доминантни афективни темперамент код пацијената са ХТ и његову повезаност са психосоматским симптомима код оболелих са ХТ. Резултати истраживања дали су значајне увиде у афективну предиспозицију и психосоматско стање код пацијената са ХТ. Ово истраживање утврдило је могућност појаве психосоматских симптома на почетку болести, али и њиховог смањења на контролном прегледу, са задржавањем вишег ниво за соматизацију. Ово истраживање може да представља полазну основу за мултидисциплинарни терапијски приступ код жена са Хашимото тиреоидитисом, а подаци из овог истраживања могу послужити како оболелима са Хашимото тиреоидитисом, тако и лекарима специјалистима психијатрије и ендокринологије који су укључени у праћење и лечење оболелих са Хашимото тиреоидитисом у свакодневној клиничкој пракси. Такође, резултати ове докторске дисертације могу помоћи клиничарима да информишу жене са Хашимото тиреоидитисом о очекиваним деловањима лечења надокнадом хормона штитасте жлезде, као и у циљу индивидуализације плана лечења код жена са овим обољењем.

Др Раша Медовић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Оксидациони стрес и антиоксидациони статус код деце оболеле од имунске тромбоцитопеничне пурпуре

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 2. 2. 2024.

Ментор

Проф. др Зоран Игрутиновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Предраг Ђурђевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милош Кузмановић

Медицински факултет у Београду

Проф. др Иван Срејовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати докторске дисертације су показали да повећан оксидациони стрес и смањена антиоксидациона заштита организма дефинитивно учествују у компликованој патогенези свих облика ИТП код деце. Најизраженије повећање оксидационог стреса и смањење антиоксидационе заштите примећено је код новодијагностиковане ИТП и у егзацербацији хроничних облика, као и код пацијената са нижим бројем тромбоцита и израженијим степеном крварења код свих облика ИТП. Стандардна терапија интравенским имуноглобулинима у већој мери и системским кортикостероидима у мањој мери побољшава редокс равнотежу код ових пацијената. Деца са новодијагностикованом ИТП која након иницијалног лечења доживе комплетну ремисију имају значајно израженију реакцију, како у повећаном оксидационом, тако и смањеном антиоксидационом статусу у односу на децу чија болест прелази у хронични ток. Деца са хроничном ИТП имају најмању антиоксидациону заштиту, али се те вредности практично не мењају у фази релапса. Суплементација антиоксидационим средством се није показала као оправдана код хроничних ИТП пацијената, али се суплементација ситамином Д препоручује код свих форми ИТП. Редокс равнотежа се враћа у нормалу по излечењу ИТП. Ови резултати дају нови оригинални научни и практични допринос разумевању утицаја оксидационог стреса и антиоксидационе заштите на патофизиологију и исход лечења ИТП у децем узрасту.

Др Зоран Стајић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Стратификација ризика за појаву no-reflow феномена код болесника са акутним инфарктом миокарда са елевацијом ST сегмента лечених примарном перкутаном коронарном интервенцијом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 5. 2. 2024.

Ментор

Проф. др Горан Давидовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Милоје Томашевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Рада Вучић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Соња Шалингер

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру ове докторске дисертације испитивана је инциденција и значај различитих демографских, клиничких, електрокардиографских, ехокардиографских, лабораторијско-биохемијских, ангиографских и процедуралних параметара у предикцији НРФ код СТЕМИ болесника лечених пПКИ. Инциденција НРФ је била 15,7%. Болесници са НРФ су имали значајно више компликација током пПКИ, као и у раном пост-интервентном току. Морталитет болесника са НРФ је био значајно већи у свим испитиваним временским интервалима. У истраживању је дефинисано и пет независних предиктора НРФ: старост болесника преко 65 година, срчана фреквенција већа од 89 откуцаја у минути, Killip класа већа од II, укупно исхемијско време дуже од 268 минута и тромботско оптерећење G4 и веће. На основу ових пет независних предиктора НРФ конструисан је скоринг систем НАКТТ за предикцију НРФ. Назив скоринг система је одређен као акроним почетних слова енглеских назива наведених пет независних предиктора. Истраживање је показало да је НАКТТ скор једноставан, ефикасан и клинички употребљив алат за предикцију и стратификацију ризика од НРФ код болесника са СТЕМИ непосредно пре пПКИ.

Др Миона Вулетић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Ефекти формулација на бази Galium Verum L. у терапији афтозног стоматитиса код пацова

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 8. 2. 2024.

Ментор

Проф. др Јована Брадић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Раша Младеновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Аница Петровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Иван Чапо

Медицински факултет у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ово истраживање имало је за циљ да испита ефекат екстракта *Galium verum* L. у терапији афтозног стоматитиса код пацова. У истраживање је било укључено 80 пацова соја *Wistar albino*, којима је индукован афтозни стоматитис. Животиње су подељене у четири групе. Развој и нарастање лезија је праћено свакодневно. Жртвовање је спроведено 0, 3, 6. и 10. дана третмана, након чега су узети узорци крви и букалног ткива како би се спровеле даље анализе. Ефекти примењених формулација су, поред клиничке евалуације, одређени хистолошком анализом, праћењем параметара инфламације и оксидационог стреса методом квантитативне реакције ланчане полимеризације у реалном времену и спектрофотометријски. Примена формулација на бази екстракта *G. verum* довела је до значајног смањења величине лезије, патохистолошког скорa и степена инфламације у афтозним лезијама. Ефекти примењених формулација нису имали утицај редокс статус у системској циркулацији, док је њихов утицај у букалном ткиву био значајан. Примена *G. verum*. у терапији афтозног стоматитиса има значајну улогу у бржем нарастању афтозне лезије и може служити као потенцијално средство у терапији оралних улцерација.

Др Марија Лазаревић

(Лозница)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Повезаност употребе лекова који ремете метаболизам витамина В12 и благих когнитивних поремећаја код болесника у примарној здравственој заштити

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 29. 2. 2024.

Ментор

Доц. др Дејана Ружић Зечевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драган Миловановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Јањић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Ђорђевић

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У овом раду потврђена је значајна повезаност недостатка витамина В12 и благих когнитивних поремећаја, као и употребе лекова и обољења који ремете метаболизам витамина В12 (метформин, инхибитори протонске пумпе, пептички улкус, шећерна болест). Утврђена је преломна вредност витамина В12 која доводи до МЦИ и дефинисана је нулмеричком вредношћу која износи 300,5 пмол/л. Резултати анализе секуларног тренда за период од 2006. до 2018. године указују да постоји значајна корелација оболевања од когнитивних поремећаја на територији Републике Србије и употребе лекова који ремете метаболизам витамина В12. Такви резултати потврђују почетну хипотезу и представљају додатни доказ о сагледавању патофизиолошких механизма ових поремећаја. Резултати студије случаја-контрола потврђују почетну хипотезу: прво – да постоји веза између благих когнитивних поремећаја и дефицита витамина В12 код пацијената у општој популацији на нивоу примарне здравствене заштите и друго – да је истовремено присутна и повезаност са употребом лекова за које се зна или претпоставља да утичу на метаболизам нутрицијенаса важних за морфолошко-функционални интегритет нервног ткива. Периодични скрининг нивоа витамина В12 у серуму на нивоу примарне здравствене заштите може бити значајно користан за пацијенте.

Др Срђан Путник

(Вршац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Успешност лапароскопске рукавне ресекције желуца у лечењу гојазности и метаболичког синдрома код пацијената са индексом телесне масе изнад и испод 50 kg/m²

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 1. 3. 2024.

Ментор

Проф. др Слободан Милисављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драгче Радовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Марко Спасић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Снежана Половина, виши научни сарадник

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Лечење гојазности подразумева промене животних навика, примену фармакотерапије и баријатријску/метаболичку хирургију. Баријатријска хирургија је најефикаснија у лечењу гојазности и она доводи до дуготрајног губитка телесне тежине и побољшања стања повезаних са гојазношћу. Управо та њена ефикасност у лечењу гојазности довела је до њене све чешће примене и развоја нових процедура. Лапароскопска рукавна ресекција желуца је тренутно најпопуларнија и најчешће извођена баријатријска процедура са укупно 55,4% од свих баријатријских процедура. Циљ студије је да прикаже краткорочне, средњерочне и дугорочне резултате лечења гојазности применом лапароскопске рукавне ресекције желуца. Посебан значај представљају дугорочни резултати о којима нема много података у литератури. Такође, студија показује успешност лечења у групама према индексу телесне масе. Посебан допринос представља приказ интраоперативних компликација и фактора који су повезани са њиховом појавом применом логистичке регресије, а о којима нема података у литератури.

Др Марко Калезић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Применљивост и безбедност дневне хирургије штитасте жлезде у геријатријској популацији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 14. 3. 2024.

Ментор

Проф. др Александар Цветковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Бојан Милошевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Владимир Вукомановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владан Живаљевић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру ове докторске дисертације испитивана је безбедност и применљивост дневне хирургије штитасте жлезде код геријатријских пацијената оперисаних хемитироидектомијом или тоталном тироидектомијом, као и одређивања компликација код геријатријских пацијената након операције. У геријатријској популацији чешће је долазило до појаве отока у пределу врата и повећане дренаже у односу на контролну групу. Сваком каснијом годином интервенције пацијенти су имали 22% мању шансу за настанак компликација. Истраживање је показало да је дневна хирургија са продуженим опоравком применљива у свим старосним групама код пацијената са хемитироидектомијом, као и код пацијената млађих од 65 година са тоталном тироидектомијом, док се код старијих пацијената са тоталном тироидектомијом дани хоспитализације могу продужити због чешћих хируршких и нехируршких компликација.

Др Весна Росић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Фенотипске карактеристике глатких мишићних ћелија у артеријама особа са узнапредовалим формама атеросклерозе

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 15. 3. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Ирена Танасковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Весна Станковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Маја Саздановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Јелена Миловановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милица Лабудовић Боровић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати овог истраживања показали су да у узнапредовалим лезијама коронарне атеросклерозе интималне глатке мишићне ћелије експримирају синтетски фенотип, као и да је повећана експресија виментина искључиво карактеристика узнапредовалих форми, што виментин ставља у категорију статистички значајних варијабли. С друге стране, дезмин није статистички значајна варијабла, с обзиром на то да се његова експресија губи већ у раним фазама. Статистички значајна варијабла како у раним тако и у узнапредовалим фазама је S-100 протеин. Резултати ове докторске дисертације показали су да узнапредовали стадијуми атеросклерозе имају различите клиничке и лабораторијске манифестације у односу на исте карактеристике у раним формама. Вредности урее и креатинина значајно су биле повишене код пацијената са узнапредовалом формом, с тим што је вредност креатинина била значајно сензитивнија. Такође, утврђена је статистички значајна повезаност између гликемије и стадијума атеросклерозе, што указује да нерегулисани дијабетес може имати улогу у иницијацији развоја атеросклерозе. Добијени резултати представљају оригинални допринос перцепцији улоге глатких мишићних ћелија током настанка и ремоделовања атеросклеротичног плака, њихових фенотипских карактеристика и експресије специфичних маркера у стадијумима атеросклерозе. Серумске вредности ових маркера могле би у перспективи да имају клинички значај. У доступној литератури постоји релативно мали број студија које испитују корелацију експресије анализираних маркера и стадијума атеросклерозе, као и повезаност експресије маркера, стадијума атеросклерозе и биохемијских параметара, што представља посебну вредност ове дисертације.

Др Дамир Пеличић

(Подгорица)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Карактеристике саобраћајног трауматизма у Црној Гори из угла доступности здравствене заштите

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 19. 3. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Бранко Ристић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Светлана Радевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Сања Коцић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Александар Вишњић

Медицински факултет у Нишу

Доц. др Жељко Степановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Студија ће имати посебан значај за креирање програма у превенцији саобраћајног трауматизма како на локалном тако и на националном нивоу, што би могло да резултира сугестијама за допуне и измене одговарајућих законских и стратешких аката у овој области. И поред бројних доказа да превентивне мере могу значајно утицати на снижење инциденције повређивања у многим земљама и у значајној мери умањити вероватноћу озбиљности и смрти од повреда, овом важном аспекту не посвећује се довољно пажње, а деловање здравственог система је недовољно или потпуно изостаје при разматрању мера превенције. Стога је неопходно установити механизме на нивоу државе који ће омогућити благовремено идентификовање и континуирано праћење проблема саобраћајног трауматизма, анализирање фактора ризика, планирање и извођење превентивних програма и њихове евалуације, како би се смањила учесталост повређивања и ублажиле његове последице. С тим у вези од посебног је значаја успостављање „траума регистра”, односно обједињене базе података о свим повређенима, збринутим од стране здравствене службе, која би требало да буде интегрисани део прехоспиталног нивоа здравствене заштите и болничког нивоа. Регистар би омогућио стварање свеобухватне слике о трауми, примењеним мерама лечења и крајњем исходу, што би могло довести до унапређења система организације збрињавања повређених, као и бољу анализу трошкова лечења и здравствене неге повређених и планирање превентивних мера у циљу смањивања фреквенце повређивања. На тај начин би се формирала јединствена база података која би служила за даља истраживања и унапређење рада хитних служби у збрињавању трауме.

Др Елизабета Марчета

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Квалитет живота код пацијената са глаукомом и фактори који га одређују

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 27. 3. 2024.

Ментор

Проф. др Татјана Шаренац Вуловић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Душан Тодоровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Марија Тренкић

Медицински факултет у Нишу

Доц. др Катарина Јанићијевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Истраживање у оквиру у оквиру докторске дисертације засновано је на савременим научним сазнањима и адекватно је и прецизно представљено и спроведено. Докторска дисертација има велики научни и практични значај те као таква даје значајан допринос у објективном сагледавању различитих аспеката квалитета живота пацијената са глаукомом.

Др Сања Матић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај полиморфизама ACE2, IFNL3 и IFNL4 гена на тежину клиничке слике и исход COVID-19

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 4. 4. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Наташа Ђорђевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Дејан Баскић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Данијела Тодоровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Сузана Поповић, виши научни сарадник

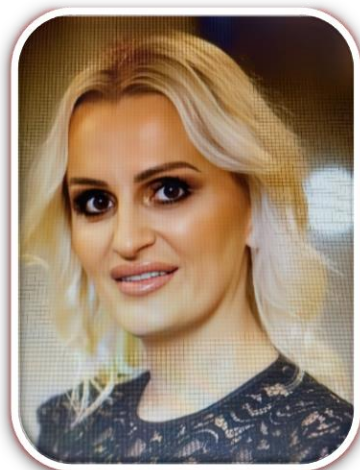
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Зоран Тодоровић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Бројни фактори домаћина, укључујући и генетичке полиморфизме, могу утицати на комплексан механизам различитих инфективних болести као што је COVID-19. Ово истраживање спроведено је ради утврђивања повезаности присуства учесталих и функционалних полиморфизама ACE2, IFNL3 и IFNL4 гена, као и концентрација sACE2, IFN- λ 3 и IFN- λ 4 у серуму са тежином болести и исходом COVID-19. Резултати су показали да присуство варијантног алела ACE2 rs2106809 G код жена доноси дванаест пута већи ризик од теже форме болести, али и десет пута мањи ризик од критично тешке болести и смртог исхода. Присуство оба варијантна алела било ког испитиваног IFNL4 полиморфизма смањивало је ризик од пнеумоније код жена скоро тридесет пута и смртог исхода петнаест пута. Нижи нивои IFN- λ 3 и виши нивои sACE2 у серуму пацијената на пријему указивали су на повећан ризик од озбиљнијих клиничких манифестација и смртог исхода инфекције SARS-CoV-2. Ово истраживање наглашава значај генотипизације раним фазама инфекције како би се проценио ризик од прогресије болести и смртог исхода. Такође, ова сазнања су од великог значаја за развој индивидуалног приступа лечењу и боље управљање болешћу код пацијената са COVID-19.

Др Софија Лугоња

(Зрењанин)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Повезаност клиничких, биохемијских и имунских параметара атеросклерозе као предиктора кардиоваскуларног ризика код оболелих од улцерозног колитиса

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 26. 4. 2024.

Ментор

Проф. др Наташа Здравковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Александар Цветковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Бојан Милошевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Тамара Миловановић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Испитана је повезаност клиничких, биохемијских и имунских параметара атеросклерозе (АТ) као предиктора кардиоваскуларног ризика са клиничким, патохистолошким и имунским параметрима оболелих од улцерозног колитиса (УК). АТ је једна од најзначајнијих кардиоваскуларних манифестација УК. Више вредности SE, Ag Tr ASPI, Ag Tr TRAP забележене су код испитаника са УК и АТ у односу на испитанике са УК без АТ, као и виши нивои SE, CRP, Ag Tr ADP, Ag Tr ASPI, Ag Tr TRAP, Le, Tr и FKP у поређењу са испитаницима са АТ без УК. Ag Tr TRAP је предиктор АТ код испитаника са УК са највећом сензитивношћу и специфичношћу. Кардиоваскуларни ризик испитаника са УК и АТ је већи него код испитаника са УК без АТ. Најтеже форме УК процењене клиничким и ендоскопским скоровима биле су учесталије код испитаника са УК без АТ. Веће вредности маркера инфламације, агрегације тромбоцита и цитокина регистроване су код најтежих форми УК, које су процењене клиничким, ендоскопским и патохистолошким скором. Ниже вредности LDL, HoI, TGI, non HDL, Remnant холестерола, коронарног ризик индекса, атерогеног индекса, атерогеног индекса плазме регистроване су код испитаника са метаболичким синдромом са УК и АТ. Истраживање је показало да би CRP, IL-6, TNF алфа, Ag Tr ADP, Ag Tr ASPI, Ag Tr TRAP могли бити добри дискриминацијски маркери за пацијенте са УК у идентификацији оних са навећим ризиком за развој АТ.

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА И УМЕТНОСТИ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2024

Техничко-технолошке науке

Др Борис Рилак

Др Милош Јовичић

Др Александар Скулић

Др Владимир Симић

Др Богдан Милићевић

Др Љиљана Брзаковић

Др Славица Мачужић Савељић

Др Иван Бијелић

Др Смиљана Томашевић

Др Александра Вуловић

Др Александар М. Нешовић

Др Жељко Лазаревић

Др Милош Лазаревић

Др Тихомир Мачкић

Др Никола Ракић

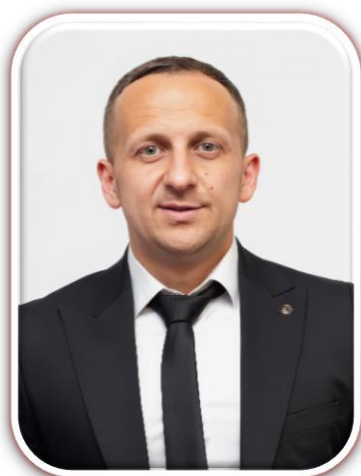
Др Јасмина Миљојковић

Др Никола Коматина

Др Тијана Петровић

Др Владимир Ђорђевић

Др Предраг Столић

Др Борис Рилак

(Александровац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОТЕХНИЧКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Утицај калцијум-хлорида на промену квалитета плода јабуке
(*Malus x domestica* Borkh.) током складиштења

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Агрономски факултет у Чачку, 12. 4. 2024.

Ментор

Проф. др Иван Глишић

Агрономски факултет у Чачку

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Томо Милошевић

Агрономски факултет у Чачку

Др Милан Лукић, виши научни сарадник

Институт за проучавање лековитог биља „Др Јосиф Панчић“ у Београду

Др Мира Милинковић, виши научни сарадник

Институт за земљиште у Београду

Др Јелена Томић, виши научни сарадник

Институт за воћарство у Чачку

Проф. др Горица Пауновић

Агрономски факултет у Чачку

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Плод јабуке се одликује изузетним квалитетом и комплексним хемијским саставом због чега се од давнина користи као храна и лек. Плодови ове воћне врсте се могу веома дуго чувати, па се најчешће користе као стоно воће, односно конзумирају се у свежем стању током целе године. Дужина чувања плодова условљена је великим бројем фактора међу којима се налази и утицај калцијума. Резултати до којих се дошло у дисертацији показали су да је калцијум један од најзначајнијих елемената који позитивно утиче на очување квалитета плода јабуке током складиштења. Оптимална обезбеђеност плодова овим елементом повезује се са бољом чврстином и смањењем губитка масе плода током складиштења. Осим тога, фолијарна примена калцијум-хлорида је позитивно утицала на садржај укупних фенола, као и на антиоксидативни капацитет плода. Дужина складиштења је углавном утицала на смањење садржаја укупних фенола, као и на смањење антиоксидативног капацитета након четири до шест месеци складиштења. Поред тога, остварен је директан утицај примењеног калцијум-хлорида на повећање садржаја калцијума у плодовима, као и на повећан однос између садржаја калцијума и магнезијума.

Др Милош Јовичић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ИНДУСТРИЈСКО ИНЖЕЊЕРСТВО И ИНЖЕЊЕРСКИ
МЕНАЏМЕНТ

Докторска дисертација

*Фрагилност као фактор ризика код високо оптимизованих LEAN пословних
система*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 1. 6. 2023.

Ментор

Проф. др Иван Мачужић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марко Ђапан

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Александар Алексић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Петар Станојевић

Факултет безбедности у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Симулационе методологије пружају низ могућности у анализи и управљању и контроли пословних система. Континуални развој симулационих модела и њихова интеграција са моделима за вештачку интелигенцију постаје све учесталија у индустрији, у циљу бољег управљања процесима. Анализа ризика у комбинацији са динамичким симулацијама представљала је главни циљ израде докторске дисертације. Предмет истраживања био је усмерен ка развоју новог алата за анализу ризика код пословних система. Анализа фрагилности система пре публиковања научних радова који чине основу докторске дисертације није имала широку примену изван финансијског сектора. Сходно томе било је потребно сагледати могућности адаптације ове хеуристичке методологије за примену на друге економске ентитете, изван финансијског сектора. Предмет истраживања су били LEAN системи и њихово динамичко понашање под утицајем различитих стресора. LEAN пословни системи се често класификују као високо оптимизовани и ефикасни у својим операцијама. Међутим, ови системи могу показати низ структуралних недостатака у реакцији на екстерну и интерну волатилност. Предмет докторске дисертације било је креирање симулационих модела који су у могућности да детектују фрагилност високо оптимизованих LEAN система. Креирани су симулациони модели, оптимизовани за анализу фрагилности, где је анализирана фрагилност у оквиру здравства и сектора комуналног отпада. Анализирани системи се могу класификовати као LEAN системи, који су кроз спроведене анализе показали фрагилност на нежељене нагле промене. Може се закључити да комбиновање симулационих технологија са хеуристичким методама за анализу ризика може допринети развоју области менаџмента ризиком.

Др Александар Скулић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Идентификација оптималних вредности степена искоришћења пужних зупчастих преносника

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 2. 6. 2023.

Ментор

Проф. др Блажа Стојановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Лозица Ивановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Александар Венца

Машински факултет у Београду

Проф. др Срђан Јовић

Факултет техничких наука у Косовској Митровици

Проф. др Ненад Костић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Сандра Гајевић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација представља резултат оригиналног научноистраживачког рада у области која се односи на губитке снаге, степен искоришћења и примену метода оптимизације код зупчастих преносника снаге. У дисертацији су приказани резултати експерименталних испитивања и оптимизације степена искоришћења једноступеног пужног преносника који је посебно конструисан и израђен за ту намену. Главни допринос дисертације се огледа у примени нових материјала са цинк-алуминијумском и алуминијумском основом за израду пужних зупчаника. Могућност примене нових материјала и замена конвенционалних веома је важна са аспекта смањења масе преносника, нижих енергетских губитака, повољнијих услова трења и хабања, односно продужетка радног века. Суштински допринос дисертације представља математички модел који је креиран на основу експерименталних података. Развијени математички модел се одликује великом поузданошћу и може да се примени за предвиђање вредности степена искоришћења пужних преносника у оквиру презентованих услова испитивања. Оптимизација датог математичког модела извршена је применом генетског алгоритма (GA) и алгоритма за оптимизацију ројем честица (PSO), док је предвиђање вредности степена искоришћења извршено применом вештачке неуронске мреже (ANN). На основу резултата оптимизације и предвиђања изводи се закључак да се за исте вредности променљивих добија максимална (оптимална) вредност степена искоришћења, чиме су потврђени резултати експерименталних испитивања. Предложена методологија експерименталних испитивања и оптимизације спроведена у дисертацији је веома значајна јер се може применити и на друге области истраживања зупчастих преносника снаге, као и у њиховој индустријској производњи.

Др Владимир Симић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Анализа и примена дистрибуиране (smeared) методологије у моделирању транспорта у деформабилним биолошким системима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 23. 6. 2023.

Ментор / Коментори:

Проф. др Ненад Филиповић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Миљан Милошевић

Факултет информационих технологија Универзитета Метрополитан у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Мирослав Живковић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Ракић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Велибор Исаиловић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Гордана Јовичић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Никола Јорговановић

Факултет техничких наука у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У овој докторској дисертацији је креиран и представљен развој дистрибуиране (енг. smeared) методологије композитног дистрибуираног коначног елемента (енг. Composite Smeared Finite Element – CSFE), као и KTM (енг. Koјиc Transport Model – KTM), развијеног од стране академика Милоша Којића, а примењеног у оквиру неколико различитих физичких поља. Нумеричка метода која је коришћена приликом генерисања модела и резултата нумеричких симулација је метода коначних елемената (МКЕ), као и софтверски пакет ПАК (програма за анализу конструкција), у коме су имплементирани све једначине приказане у теоријским поглављима. За визуализацију и анализу добијених резултата коришћен је CADFIS (енг. Computer-Aided Design Fields and Solids) софтвер, развијен на Универзитету у Крагујевцу. Резултат коришћења ове методологије је нови концепт, способан да замени конвенционалне методе моделирања комплексних биолошких система и капиларне мреже еквивалентним моделима, који су робуснији од поменутих сложених система. Уз то нуде огромну уштеду времена приликом моделирања, као и приликом извршавања нумеричких симулација. Тачност примењене методологије и генерисаних модела је још једна велика предност у односу на конвенционалне начине моделирања, као и коришћење мерљивих транспортних и геометријских параметара.

Др Богдан Милићевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Сурогат модели мишића засновани на вештачким неуронским мрежама са применом у анализи методом коначних елемената

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 26. 6. 2023.

Ментор

Проф. др Ненад Филиповић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Миљан Милошевић

Факултет информационих технологија Универзитета Метрополитан у Београду

Проф. др Весна Ранковић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Милош Ивановић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Бобан Стојановић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Дубравко Ћулибрк

Факултет техничких наука у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Допринос дисертације је најпре методолошки, јер су уведени поступци за креирање сурогат модела мишића, као и поступци за њихову интеграцију у софтверски оквир за анализу методом коначних елемената. У дисертацији је приказано креирање сурогат модела заснованих на различитим неуронским мрежама. Један од приступа је заснован на рекурентним и конволуционим неуронским мрежама за анализу временских серија, при чему се за обучавање користе прикупљени подаци. Други приказан приступ за креирање сурогат модела је заснован на неуронским мрежама подржаним физичким законима, где је вишеслојни перцептрон обучаван тако да апроксимира решење Хакслијеве парцијалне диференцијалне једначине за мишићну контракцију. Постигнути су резултати који показују да сурогат модел даје веома слична решења као оригинални Хакслијев модел, а притом је десетинама пута бржи од њега. На крају, сурогат модел је примењен за симулирање контракције леве коморе, што би било веома тешко, можда и немогуће, са оригиналним моделом.

Др Љиљана Брзаковић

(Трстеник)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Развој методе за одређивање кинематског коефицијента трења динамички оптерећених контаката

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 4. 7. 2023.

Ментор

Проф. др Слободан Митровић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Ђорђе Вукелић

Факултет техничких наука у Новом Саду

Проф. др Бранко Тадић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Миловановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У дисертацији су изложени резултати теоријских и експерименталних анализа везаних за кинематски коефицијент трења котрљајног лежаја у условима мануелног (ручног) иницирања обртног кретања и при иницирању кретања динамичком ударном силом. Метода која се предлаже односи се на одређивање кинематског коефицијента трења преко динамичке једначине кретања при обртању тела, при чему активна сила на обртно тело делује само у тренутку иницирања кретања, док статичку и динамичку компоненту жељеног оптерећења контакта типа „рукавац–лежај” обезбеђују масе тела, концентрично и ексцентрично распоређене у односу на осу обртања. Ако се експерименталним путем одреди зависност промене угла обртања тела у функцији времена, онда је на основу динамичке једначине кретања могуће одредити тренутне вредности коефицијента трења у читавом периоду времена, од иницирања кретања до тренутка престанка обртања тела. Резултати истраживања приказани у дисертацији компатибилни су са резултатима добијеним применом конвенционалних трибодијагностичких метода и указују на физичку везу коефицијента трења и угаоног убрзања. Тако се може рећи да је убрзање физички и енергетски показатељ трења и расипања енергије у трибомеханичким системима и да дефинише комплетну динамику самог процеса трења.

Др Славица Мачужић Савељић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Развој модела за оцену осцилаторне удобности возила

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 4. 7. 2023.

Ментор

Проф. др Јованка Лукић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Данијела Милорадовић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Јасна Глишовић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Ненад Филиповић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Доц. др Бранко Арсић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Драган Ружић

Факултет техничких наука у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Теоријски допринос ове дисертације је систематски преглед стања савремених истраживања подељених на теоријска и експериментална истраживања. Кроз теоријска истраживања анализирани су радови категорисани према димензији модела, конфигурацији, идентификацији и функцији биодинамичког одговора STHT. Експериментална истраживања обухватала су испитивање утицаја WBV при различитим побудама, различитим угловима нагиба наслона седишта и правцима деловања побуде. Експериментални допринос дисертације огледа се у томе што је 30 испитаника било изложено случајним WBV при једноосним или вишеосним вибрацијама за три побуде у фреквентном опсегу 0,1 Hz – 20 Hz, и три угла нагиба наслона седишта. На основу добијених лабораторијских података о понашању тела возача у различитим условима седења утврђен је ранг утицаја фактора на резонантну фреквенцију. На основу тога, формиран је LSTM модел вештачке неуронске мреже који узима у обзир антропометријске карактеристике испитаника и пол и који је у стању да изврши оцену осцилаторне удобности тела човека. Добијени резултати су показали да развијени модел неуронске мреже има адекватну прецизност биодинамичког моделирања. У предвиђању су узете у обзир антропометријске карактеристике испитаника, различите амплитуде вибрација и углови нагиба наслона седишта, као и различити правци побуда. Модел је способан да предвиђа функцију фреквентног одзива STHT у фреквентном домену, а такође и да предвиђа осцилаторну удобност на бази пондерисаних вредности убрзања, у временском домену, дефинисано стандардом SRPS ISO 2631–1:2014.

Др Иван Бијелић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

*Натријум силикатно стакло као нови фазно изменљиви
материјал – испитивања и примена*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 4. 10. 2023.

Ментор

Проф. др Бранко Тадић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Ђорђе Вукелић

Факултет техничких наука у Новом Саду

Проф. др Фатима Живић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Адамовић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати истраживања показују да се применом натријум силикатног стакла за базирање и стезање може успешно извести машинска обрада танкозидних предмета обраде сложене контуре. Однос висине и дебљине зида сложене контуре предмета обраде је неупоредиво већи у односу на до сада остварене односе у литератури. Надаље, натријум силикатно стакло је лако доступан материјал ниске цене коштања који помешан са шамотним брашном очвршћава на собној и повишеним температурама, а исто тако се једноставно раствара у води.

Др Смиљана Томашевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Нумеричка и експериментална анализа кардиомиопатије

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 24. 11. 2023.

Ментор

Проф. др Ненад Филиповић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Велибор Исаиловић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Гордана Јовичић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Лазар Велицки

Медицински факултет у Новом Саду

Др Игор Савељић, научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Проф. др Горан Давидовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација обухвата анализу хипертрофичне и дилатативне кардиомиопатије, као и придружених болести које се односе на аортну стенозу. Креирани су различити 3D параметарски модели леве срчане коморе и 3D модели реалне анатомске геометрије аортног корена и целог срца. Део података из спроведене клиничке студије и експерименталних истраживања кардиомиопатије искоришћени су за развој и валидацију нумеричких модела, стратификацију ризика од прогреса кардиомиопатије и моделирање дејства различитих група лекова на срчану функцију, што може допринети убрзању развоја нових лекова и њиховом претклиничком испитивању. Симулације са 3D параметарским моделима леве срчане коморе изведене су помоћу спрегнутих микро и макромодела, применом методе коначних елемената и флуид-солид интеракцијом. Интеракције лекова са кардиомиоцитима одређене су у оквиру експерименталних истраживања срчаног ткива, а резултати су имплементирани у спрегнути вишескални модел, како би се одредио ефекат различитих група лекова на 3D модел леве коморе срца. Имплементирани су активни и пасивни модели мишића. На 3D моделима реалне анатомске геометрије симулиран је утицај различитих степена аортне стенозе на одзиве флуида и солида и дискутована је њена повезаност са хипертрофијом и аортопатијом. Представљене методе и резултати компјутерских симулација за различите типове кардиомиопатије и придружених кардиоваскуларних болести имаће значајан утицај на клиничке смернице и будуће правце лечења пацијената.

Др Александра Вуловић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Нумеричка и експериментална анализа утицаја модификоване површине импланта на процес зарастања бутне кости

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 28. 11. 2023.

Ментор

Проф. др Ненад Филиповић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Гордана Јовичић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Велибор Исаиловић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Бранко Ристић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Марко Живановић, виши научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Проф. др Лукас Расулић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Просечни животни век вештачког кука је 15 година, док око 10% пацијената мора да се подвргне ревизионој операцији, у року од 10 година од примарне операције замене. Значајан број ових операција је последица асептичног разлабавања импланта. Како би се смањила потреба за ревизионим операцијама, потребно је да се приликом замене зглоба кука вештачким деловима обезбеди што бољи контакт између кости и стема феморалног дела вештачког кука. На овај начин се смањују микропокрети на месту контакта кости и импланта, што помаже приликом процеса урастања кости у имплант. Један од начина да се ово постигне је примена импланта модификоване површине. У оквиру тезе, примењена је метода коначних елемената, у циљу анализе утицаја различитих топографија на дистрибуцију смичућег напона на површини импланта. Велики напон смицања негативно утиче на околно ткиво, тако да је циљ изабрати топографије, код којих је напон смицања што мањи. Анализирано је преко 60 различитих модела, како би се боље разумело како различити параметри полуминдричних модификација на површини импланта, утичу на расподелу напона смицања. Добијени резултати нумеричких симулација су коришћени у комбинацији са алгоритмима вештачке интелигенције, за издвајање параметара који највише утичу на расподелу смичућег напона. Приказана је и методологија за *in vitro* валидацију модела која се састоји из два сегмента: физичко креирање топографија применом методе електронског снопа и евалуација вијабилности ћелија на модификованој површини.

Др Александар М. Нешовић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Експериментално и теоријско истраживање соларног пријемника са ротационим апсорберима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 6. 12. 2023.

Ментор

Проф. др Небојша Лукић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Душан Гордић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Велимир Стефановић

Машински факултет у Нишу

Проф. др Новак Николић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Данијела Николић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Доц. др Саша Павловић

Машински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У овој докторској дисертацији представљен је нови соларни пријемник настао комбиновањем равних апсорберских плоча (карактеристичне за равне соларне пријемнике) и стаклених цеви (карактеристичне за вакуумске соларне пријемнике) са потпуно аутоматизованим (временски контролисаним) механизмом за релативно једноосно праћење кретања положаја Сунца у правцу исток–запад око нагнуте север–југ осе ротације (РтАСП). РтАСП соларна конструкција је током четворомесечног периода (од 15. јула до 15. октобра 2021. године) експериментално и теоријски истражена на Факултету инжењерских наука Универзитета у Крагујевцу, уз истовремено поређење са класичним равним соларним пријемником (РСП), коме је била додељена улога контролног уређаја. Оба соларна пријемника поседовала су у свом склопу исти тип апсорбера. Резултати експерименталних истраживања показали су да РтАСП има већу просечну дневну специфичну топлотну снагу (8,07–22,59%) и термичку ефикасност (8,48–22,83%) од РСП. РтАСП и РСП теоријски модели, представљени у овој докторској дисертацији, показали су слагање са експерименталним мерењима. То значи да су просечне дневне апсолутне грешке експерименталних мерења биле мање од 10% у односу на просечне дневне теоријске вредности. Упркос делимичном смањењу топлотне снаге и термичке ефикасности (због присуства ефекта соларног сенчења и улагања електричне енергије), нови соларни концепт позитивно доприноси развоју соларне технике. Главна предност РтАСП у односу на друге (концентришуће и покретне) соларне пријемнике огледа се у његовој компактности, јер не захтева коришћење додатних рефлектујућих и концентришућих елемената, нити фиксних, нити покретних.

Др Жељко Лазаревић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Процена интегритета и века челичне конструкције великих рударских машина

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 8. 12. 2023.

Ментор

Проф. др Владимир Миловановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Мирослав Живковић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Ракић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Гордана Јовичић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Родољуб Вујанац

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Тодор Вацев

Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Производња лигнита у нашој земљи се врши на површинским коповима у рударским басенима у Лазаревцу и Костолцу. У циљу производње угља, на површинским коповима је ангажована бројна и разноврсна механизација. Потреба за високом капацитативном искоришћеношћу система, старост багера и тешки услови откопавања довели су до знатног пораста непредвиђених техничких застоја који су често имали и тешке последице по багер, као и вишемесечна, или вишегодишња испадања из система. Циљ докторске дисертације је развој методологије која се састоји од више техника за добијање квалитетних резултата о процени интегритета и века челичне конструкције великих рударских машина, коришћењем нумеричко-експерименталних метода. Технике се састоје од испитивања са и без разарања челичне конструкције, експерименталних мерења, компјутерског моделирања, прорачуна конструкције применом методе коначних елемената и итеративним усаглашавањем са експерименталним резултатима. Примена развијене методологије је приказана на роторном багеру SchRs 800/1,2x2.5 који се налази на површинском копу „Дрмно” у Костолцу. Багер је током експлоатације показивао „лоше понашање”, односно долазило је, између осталог, до појаве прелина на челичној конструкцији „П” носача багера, што је захтевало заустављање рада багера ради поправки. Излаз из методологије су сазнања која омогућавају одређивање реалног понашања конструкције у експлоатацији, процену стања и радног века, као и узрока лошег понашања конструкције. На основу тих сазнања могу следити одређене активности, чијом применом се конструкција побољшава, односно повећава јој се радни век, а самим тим се повећава и радни век целе рударске машине. Те активности могу бити: наставак даљег рада рударске машине без интервенције, затим санација, реконструкција, ревитализација, модернизација или отпис.

Др Милош Лазаревић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Истраживање процеса експлозивног заваривања и карактеризација добијеног споја високолегираног алатног и нискоугљеничног челика

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 8. 12. 2023.

Ментор

Проф. др Богдан Недић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Слободан Митровић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Адамовић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Џунић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Доц. др Даница Бајић

Војна академија Универзитета одбране у Београду

Др Ана Алил, научни сарадник

Институт за хемију, технологију и металургију у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Кандидат је извршио систематизацију постојећих теоријских и експерименталних знања у области експлозивног заваривања и метода карактеризације, односно одређивања механичких и других карактеристика експлозивно заварених двослојних материјала. Успостављен је математички модел за дефинисање подручја експлозивног заваривања ограниченог многим утицајним факторима и прорачун параметара заваривања, који је експериментима потврђен. Дефинисан је утицај брзине детонације и количине експлозива на квалитет завареног споја код експлозивног заваривања легираних челика (опружног и алатног) и конструктивног нелегираног челика. Утврђене су деструктивне и недеструктивне методе за испитивање експлозивно завареног споја при чему је констатовано да се деструктивним методама са разарањем може искључиво одредити квалитет споја. Термичка обрада се може успешно изводити на експлозивно завареним материјалима, при чему се може постићи потребан квалитет термички обрађеног легираног (алатног) челика. Објашњени су сви ризици, хазарди и мере које је потребно предузети при извођењу експерименталних истраживања експлозивног заваривања и створени су услови за интензивирање истраживања у области експлозивног заваривања, како са научног тако и практичног аспекта.

Др Тихомир Мачкић

(Бања Лука)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Анализа радних карактеристика и унутрашњих токова снаге сложених циклопреносника

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 8. 12. 2023.

Ментор

Проф. др Ненад Марјановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Лозица Ивановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Блажа Стојановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Милан Рацков

Факултет техничких наука у Новом Саду

Проф. др Милан Тица

Машински факултет у Бањој Луци

Доц. др Милош Матејић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Најважнији резултати докторске дисертације су следећи: детаљан преглед стања истраживања у области степена искоришћења, губитака снаге, радних карактеристика и унутрашњих токова снаге циклопреносника; представљено је и анализирано ново конструкционо решење једноступеног цикло-преносника са тзв. степенастим циклозупчаницама; формиран је математички модел, приказан алгоритам и урађен рачунарски програм за процену радних карактеристика, губитака снаге и степена искоришћења једноступених циклопреносника; утврђен је утицај релевантних фактора на степен искоришћења једноступених циклопреносника, као и промена коефицијента трења између спрегнутих елемената; дефинисани су могући токови унутрашње снаге, појава тзв. „бескорисне снаге” код једноступених циклопреносника и услови при којима се јавља подела и циркулација снаге код двоступених циклопреносника; осмишљен је одговарајући начин означавања структура простих двоступених циклопреносника, коришћењем модификованог Волфовог симбола; развијена је методологија за одређивање радних карактеристика, губитака и унутрашњих токова снаге сложених циклопреносника; извршена је анализа радних карактеристика и унутрашњих токова снаге ограничених двоступених циклопреносника; развијен је математички модел и израђен рачунарски програм за анализу и одређивање радних карактеристика, парцијалних губитака, унутрашњих токова снаге и степена искоришћења двоступених циклопреносника; урађена су експериментална мерења броја обртаја, обртних момената и степена искоришћења на израђеним моделима простих и сложених циклопреносника; извршена је упоредна анализа и установљена је мала разлика између теоријских и експерименталних резултата.

Др Никола Ракић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Повећање енергетске ефикасности у постројењима за третман отпадних вода оптимизацијом процеса кодигестије

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 8. 12. 2023.

Ментор

Проф. др Вања Шуштершич

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Душан Гордић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Горан Бошковић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Небојша Јовичић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Живан Спасић

Машински факултет у Нишу

Проф. др Владимир Вукашиновић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

- Математичко моделирање и формирање методе за утврђивање оптималног односа отпада од хране у канализационом муљу који би се користио у процесу кодигестије у постројењима за третман отпадних вода;
- Анализа физичко-хемијског процеса којом је могуће дефинисање и израчунавање константних и променљивих улаза у оптимизацији;
- Експериментално дефинисање математичког модела којим се утврђује принос биогаса у функцији неке од улазних величина (COD).

Др Јасмина Миљковић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ИНДУСТРИЈСКО ИНЖЕЊЕРСТВО И ИНЖЕЊЕРСКИ
МЕНАџМЕНТ

Докторска дисертација

*Модел за унапређење наставног процеса у области инжењерства заснован
на примени модуларних лабораторијских сетова*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 15. 12. 2023.

Ментор

Проф. др Бранко Тадић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Миладин Стефановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Милан Ерић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Ђорђе Вукелић

Факултет техничких наука у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У дисертацији је представљен модел за унапређење процеса лабораторијских вежби заснован на развоју и имплементацији модуларних лабораторијских сетова, са циљем да се, уз постизање максималних техно-економских ефеката, студентима омогући самосталан истраживачки рад, од нивоа доказа основних физичких закона до нивоа решавања сложених теоријских, експерименталних, истраживачких и инжењерских проблема. Развијен је универзалан теоријски модел који представља основу за развој модуларних система, односно конструкција које су флексибилне и погодне за модификације и надоградњу. Развоју модела претходе анализа јачине и структуре везе између квантитативних и квалитативних показатеља улазног и демонстрираног знања и анализа захтева који се односе на процес лабораторијских вежби. На основу теоријског концепта модуларног сета, техничко решење је базирано на стандардним алуминијумским профилима са великим бројем технолошких база, које преко елемената растављивих веза омогућавају имплементацију великог броја стандардних машинских елемената и формирање функционалних целина. Постизањем реконфигурабилности радног простора остварена је и модуларност у ширем смислу. Будући да значајан аспект у креирању потпуне подршке лабораторијским вежбама представља систем за аквизицију, приказ и чување резултата лабораторијских мерења, развијена је вишеслојна веб апликација, чијом применом су максимизиране предности које пружа веб окружење, укључујући стварање услова за креирање индивидуалних путања учења.

Др Никола Коматина

(Ивањица)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ИНДУСТРИЈСКО ИНЖЕЊЕРСТВО И ИНЖЕЊЕРСКИ
МЕНАЏМЕНТ

Докторска дисертација

*Унапређење процеса производње применом модификоване PFMEA анализе и
метода оптимизације*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 17. 1. 2024.

Ментор

Проф. др Данијела Тадић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драган Д. Милановић

Машински факултет у Београду

Проф. др Јасмина Весић Васовић

Факултет техничких наука у Чачку

Проф. др Александар Алексић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Марко Ђапан

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Снежана Нестић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос докторске дисертације огледа се у унапређењу поузданости процеса производње у домену аутомобилске индустрије. PFMEA анализа, један од основних алата за оцену и унапређење поузданости процеса производње, чије је коришћење у аутомобилској индустрији прописано и захтевано стандардом IATF 16949:2016, проширена је применом различитих оптимizacionих метода и техника. У циљу унапређења традиционалне PFMEA анализе, кроз превазилажење њених важних недостатака идентификованих у релевантној литератури, коришћене су различите MADM методе проширене применом интервалних фази бројева типа-2, као и методе метахеуристике. Као резултат унапређења PFMEA анализе проистекла су три нова оптимizaciona модела. Осим наведеног, у дисертацији је разматран и утицај других аспеката пословања предузећа аутомобилске индустрије на поузданост процеса производње. Стога, развијен је модел за оцену и избор добављача, као и модел за анализу фактора који утичу на безбедност и здравље запослених на радном месту. Модел развијени у дисертацији тестирани су на пет студија случаја, које су реализоване у четири предузећа аутомобилске индустрије.

Др Тијана Петровић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ИНДУСТРИЈСКО ИНЖЕЊЕРСТВО И ИНЖЕЊЕРСКИ
МЕНАџМЕНТ

Докторска дисертација

*Утицај усаглашености модела квалитета и пословног модела на перформансе
малих и средњих предузећа*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 17. 1. 2024.

Ментор

Проф. др Данијела Тадић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Снежана Нестић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Мирјана Мисита

Машински факултет у Београду

Проф. др Предраг Мимовић

Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Александар Алексић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Александар Ђорђевић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос докторске дисертације огледа се у унапређењу пословања предузећа кроз унапређење модела квалитета и одабир адекватног оквира пословног модела. Теоријски допринос дисертације се огледа у: (1) моделирању неизвесних и непрецизних улазних података помоћу теорије фази скупова, (2) развоју FMADM модела који су комбиновани са EFQM моделом и (3) дефинисању оптимизационих модела за решавање проблема распоређивања. У условима брзих и непрекидних промена у пословном окружењу, унапређење квалитета пословања захтева примену методологија које комбинују различите моделе и методе одлучивања. У оквиру ове докторске дисертације развијено је три модела. Први модел комбинује EFQM модел са више-атрибутивним методама одлучивања и теоријом фази скупова за оцену квалитета и рангирање предузећа. У другом развијеном моделу за класификацију компоненти пословних модела извршено је комбиновање теорије фази скупова и методе гранања и ограничавања. Трећи модел истражује утицај усаглашености модела квалитета и пословног модела на кључне индикаторе перформанси квалитета МСП-а кроз примену корелационе и регресионе анализе. Такође, примењене су неуронске мреже за одређивање оптималног нивоа побољшања оцене квалитета и препознавања компоненти пословног модела. Развијени модели су тестирани на реалним подацима из 20 малих и средњих производних предузећа и уз одређене модификације, могу се применити у свим индустријским предузећима.

Др Владимир Ђорђевић

(Краљево)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Интелигентни регулатори засновани на адаптивном динамичком програмирању

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву, 12. 4. 2024.

Ментор

Проф. др Владимир Стојановић

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драган Пршић

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву

Проф. др Радиша Јовановић

Машински факултет у Београду

Проф. др Љубиша Дубоњић

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У тези је представљен нови оквир за оптимално управљање засновано на учењу за класу линеарних и временски дискретних динамичких система. Адаптивно динамичко програмирање (АДП) се систематски користи у комбинацији са алатима из теорије управљања, у циљу пројектовања адаптивних оптималних регулатора заснованих на учењу. Развијени су АДП регулатори за системе са комплетно непознатом динамиком, унапређењем постојећих АДП алгоритама. Стабилност динамичких система постиже се путем повратне спреге по излазу, при чему се за реконструкцију непознатих величина стања користе узоркована улазна и излазна мерења. Применом теорије планирања експеримента, пројектован је оптимални сигнал, који је омогућио да излаз система носи максимум информације о систему, чиме је скраћено време учења. Имплементацијом стратегије управљања засноване на догађајима смањено се број укључивања регулатора, чиме су се уштедели рачунски и комуникациони ресурси. Имплементирана стратегија управљања унапредила је детекцију и дијагностику отказа, чиме су побољшане перформансе система управљања у случају појаве отказа. Уз помоћ предложених алгоритама основни проблеми оптималног управљања и проблеми регулације по излазу су проширени на класу нелинеарних система. Практична примењивост, валидност и ефективност предложених АДП регулатора је верификована на инжењерским проблемима управљања хидрауличким серво актуатором и самобалансирајућим роботом кроз интензивне симулације.

Др Предраг Столић

(Бор)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И РАЧУНАРСТВО

Докторска дисертација

Развој самоадаптирајућих виртуелних машина у циљу побољшања исхода учења у хетерогеном рачунарском окружењу

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет техничких наука у Чачку, 18. 4. 2024.

Ментор

Проф. др Данијела Милошевић

Факултет техничких наука у Чачку

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марија Благојевић

Факултет техничких наука у Чачку

Проф. др Јелица Протић

Електротехнички факултет у Београду

Проф. др Марјан Милошевић

Факултет техничких наука у Чачку

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру докторске дисертације успешно је извршена реализација одговарајућих софтверских и хардверских механизма, који проширују могућности виртуелне машине и додају јој самоадаптирајућа својства. Виртуелна машина се може успешно адаптирати на променљивост услова окружења, чиме се остварује њена применљивост у изразито хетерогеном рачунарском окружењу, присутном у условима када се извођење наставног процеса реализује по принципима учења код куће делом или у целости. Самоадаптирајућа виртуелна машина у софтверском смислу реализована је употребом принципа онтолошког инжењерства. Хардверска самоадаптивност се остварује на основу идентификованих узрочно-последичних веза и коришћењем одговарајућег развијеног математичког модела, који користи податке прикупљене у реалном времену над којим се врше одговарајуће предикције у циљу успостављања самоадаптивности. Самоадаптирајућа виртуелна машина развијена је коришћењем мултиплатформског принципа, њена имплементација се може извршити у оквиру најпопуларнијих оперативних система који су данас у употреби. Представљено решење у домену високошколског образовања омогућава боље фокусирање различитих учесника у образовном процесу (студената, наставног особља и осталих) на остварење дефинисаних наставних активности. У складу са тим, остварује се боље постизање дефинисаних исхода учења чиме се значајно унапређују наставни процеси у високошколском образовању. Доприноси се остваривању нових могућности у оквиру дигиталне трансформације високошколског образовања и врши се уклапање у савремене токове, који подразумевају већу присутност информационо-комуникационих технологија у различитим аспектима наставних процеса.

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА И УМЕТНОСТИ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2024

Друштвено-хуманистичке науке

Др Драгана Томашевић

Др Ана Спасојевић

Др Марија Врањеш

Др Стефан Сретеновић

Др Ивана Недељковић

Др Марија Вујовић

Др Никола Милосављевић

Др Милица Мимовић

Др Наташа Ракић

Др Јелена Павловић

Јовановић

Др Стефан Тодоровић

Др Горица Томић

Др Јована Томић Куркић

Др Владимир Станковић

Др Милан Миликић

Др Наташа Ђорђевић

Др Душан Гарабиновић

Др Немања Филиповић

Др Милан Вујић

Др Драгана Томашевић

(Нови Сад)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Активности директног маркетинга усмерене на привлачење и задржавање потрошача брендираних производа

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Економски факултет, 5. 5. 2023.

Ментор

Проф. др Милан Коцић

Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Вељко Маринковић

Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Катарина Борисављевић

Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Сузана Ђукић

Економски факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос ове дисертације огледа се у креирању сложеног концептуалног модела којим је омогућено разумевање реакција потрошача на промотивне активности које се спроводе путем традиционалних и савремених канала директног маркетинга на тржишту модних брендова. На основу резултата емпиријског истраживања, који су добијени путем модела структуралних једначина, закључено је да сви традиционални медији имају статистички значајан утицај на намеру куповине, с тим што је тај утицај код телевизије и радија обрнуто пропорционалан, а код штампаних медија директан. Посматрањем савремених медија директног маркетинга утврђено је да оглашавање путем веб страница и друштвених мрежа има позитиван статистички значајан утицај на потрошачку намеру куповине брендираних производа, док је код мобилног маркетинга тај утицај негативан. Посебно се истиче значај испитивања синергетског ефекта традиционалних и савремених медија директног маркетинга на куповне намере потрошача, што представља недовољно истражену тему у Републици Србији. Поред тога, у овој дисертацији утврђени су односи између активности директног маркетинга и четири димензије које креирају вредност бренда (свест о бренду, асоцијација према бренду, перципирани квалитет и лојалност бренду). Такође, потврђен је и статистички значајан посредујући (медијаторски) утицај вредности бренда између појединих активности директног маркетинга и намере куповине брендираних производа. Добијени резултати из комплексног истраживачког модела имају теоријске и практичне импликације и могу послужити као основа за креирање маркетинг стратегије менаџерима у индустрији модних брендова, али и истраживачима као препорука за будућа истраживања.

Др Ана Спасојевић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Утицај друштвено одговорног пословања предузећа на тржишно позиционирање бренда

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Економски факултет, 4. 7. 2023.

Ментор
Проф. др Милан Коцић
Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Гордана Радосављевић
Економски факултет у Крагујевцу
Проф. др Сузана Ђукић
Економски факултет у Нишу
Проф. др Катарина Борисављевић
Економски факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни резултати докторске дисертације имају значајан позитиван теоријски и емпиријски допринос свеобухватном сагледавању и разумевању утицаја који примена концепта друштвено одговорног пословања од стране предузећа има на тржишно позиционирање бренда. Емпиријско истраживање, реализовано применом одговарајућих статистичких метода, показало је следеће резултате: 1. идентификоване користи настале код међународних предузећа применом концепта ДОП позитивно утичу на усвајање и имплементацију концепта ДОП и код предузећа у Србији. Теоријски и емпиријски радови из међународних часописа потврђују да концепт ДОП код међународних предузећа утиче на увећање вредности бренда, виши ниво перформанси предузећа и конкурентнију тржишну позицију; 2. примена концепта ДОП у предузећима позитивно утиче на тржишно позиционирање бренда. Резултати истраживања указују да предузећа која примењују концепт ДОП имају изграђен идентитет и препознатљивији имиџ и да су боље позиционирани на тржишту у односу на предузећа која не примењују концепт ДОП; 3. друштвено одговорно пословање остварује позитиван и значајан утицај на поверење у бренд, на лојалност према бренду и на вредност бренда, који представљају кључне одреднице тржишног позиционирања бренда; 4. купци перципирају производ/услугу предузећа која примењују концепт ДОП као производ/услугу вишег нивоа квалитета у односу на предузећа која га не примењују, будући да купци перципирају да ова предузећа имају виши ниво услуге и да код њих постоји мања неизвесност у погледу квалитета њихових производа; 5. примена концепта друштвено одговорног пословања код купаца ствара осећање привржености, блискости и позитивног става о одређеном бренду и доприноси да се одлуче за производ/услугу друштвено одговорног предузећа. 6. Издвојени резултати истраживања представљају корисну основу за даља теоријска истраживања, али и емпиријску верификацију утицаја који примена друштвено одговорног пословања предузећа има на тржишно позиционирање бренда.

Др Марија Врањеш

(Зрењанин)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Мерење утицаја инфлуенсера на понашање потрошача у дигиталном окружењу

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Економски факултет, 13. 7. 2023.

Ментор
Проф. др Вељко Маринковић
Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Срђан Шапић
Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Зоран Калинић
Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Дражен Марић
Економски факултет у Суботици

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос ове дисертације огледа се у примени холистичког приступа којим је омогућено разумевање релације између инфлуенсера и потрошача на један специфичан начин – кроз призму парасоцијалних веза. Дисертација полази од премисе да су фактори који детерминишу парасоцијалну везу: садржај креиран од стране инфлуенсера, карактеристике инфлуенсера и карактеристике пратилаца. Емпиријским истраживањем потврђен је утицај поменутих фактора на парасоцијалну везу потрошача са инфлуенсером, као и утицај парасоцијалне везе на став потрошача према марки, као и на куповну намеру. Говорећи о интензитету парасоцијалне везе са инфлуенсером, утврђене су извесне разлике између појединих демографских сегмената испитаника. Такође, установљено је да је интензитет парасоцијалне везе са инфлуенсером највећи приликом доношења одлуке о куповини козметичких производа. Коначно, изведен је закључак да, генерално посматрано, појединци високо вреднују мишљење инфлуенсера, позиционирајући га одмах иза мишљења породице. Нешто слабији утицај, у поређењу са инфлуенсерима, имају пријатељи, док најслабији утицај на одлучивање о куповини имају колеге. На овај начин, генерисане су значајне теоријске, менаџерске али и друштвене импликације. Наиме, налази истраживања дају допринос постојећим теоријским сазнањима, пружају смернице менаџменту у правцу унапређења стратегије дигиталног маркетинга, истовремено указујући на значај друштвене одговорности приликом спровођења стратегије утицајног маркетинга.

Др Стефан Сретеновић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Дизајн окружења за ефективну примену рада на даљину

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Економски факултет, 31. 8. 2023.

Ментор
Проф. др Марко Славковић
Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Весна Стојановић Алексић

Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Агнеш Славић

Економски факултет у Суботици

Проф. др Милан Стаменковић

Економски факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос дисертације могуће је исказати кроз неколико димензија. Прво, истраживачка студија представљена у дисертацији успоставља однос између организационог контекста и успешне имплементације рада на даљину у ситуацији када наведени концепт не представља могућност слободног избора већ неопходан организациони одговор у кризним ситуацијама. У тренутку израде дисертација представља једну од првих која је на свеобухватан начин укључила организациони контекст у анализу успешности рада на даљину. Друго, спроведена студија доприноси бољем разумевању организационог контекста, указује на значај и последице успостављања равнотеже између пословног и приватног живота, као и на значај усаглашености особе и окружења запослених. С друге стране, због лимитираног броја досадашњих истраживања наведене проблематике, приказани резултати представљају валидну основу за проширење постојећег научног сазнања у погледу утицаја организационог контекста на успешност имплементације и управљања концептом рада на даљину. Такође, научни допринос докторске дисертације огледа се и у примењеним методама и техникама, што представља својеврсни искорак у досадашњим истраживањима.

Др Ивана Недељковић

(Трстеник)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Систем за управљање односима са купцима као технолошка подршка пословном одлучивању

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Економски факултет, 24. 4. 2024.

Ментор
Проф. др Драгана Рејман Петровић
Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Предраг Мимовић
Економски факултет у Крагујевцу
Проф. др Вељко Маринковић
Економски факултет у Крагујевцу
Проф. др Вук Вуковић
Економски факултет у Суботици

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Предмет ове докторске дисертације је CRM као технолошка подршка и ефекти који произилазе из његове имплементације у организацијама. У дисертацији је указано на који начин CRM систем утиче на организације које га примењују, као и на кључне детерминанте намере употребе поменуте технологије. Такође, истакнут је значај примене пословне аналитике као важног елемента система за подршку одлучивању у CRM-у. У оквиру дисертације су спроведена три емпиријска истраживања. Првим истраживањем је доказано да CRM има статистички значајне ефекте на организационе перформансе. У другом емпиријском истраживању анализа је показала да карактеристике задатка немају, а да карактеристике CRM технологије имају статистички значајан утицај на усаглашеност задатка и CRM технологије. Поред наведеног, доказано је да усаглашеност задатка и CRM технологије значајно позитивно утиче на очекиване перформансе, као и да очекиване перформансе, друштвени утицај и технички услови значајно позитивно утичу на намеру употребе CRM технологије. У трећем емпиријском истраживању су идентификовани позитивни ефекти пословне аналитике на доношење одлука, као и позитиван утицај доношења одлука на CRM перформансе. Поред наведеног, развијен је апликативни софтвер, односно модел за подршку одлучивању у управљању односима са купцима.

Др Марија Вујовић

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР ПРАВНИХ НАУКА

Докторска дисертација
Уставноправне претпоставке забране децјег рада

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Правни факултет, 16. 10. 2023.

Ментор
Проф. др Јелена Вучковић
Правни факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драган Батавељић
Правни факултет у Крагујевцу

Проф. др Бојан Урдаревић
Правни факултет у Београду

Проф. др Дејан Јанићијевић
Правни факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати докторске дисертације су значајни и примењиви за међународноправну, уставноправну, као и радно-правну научну област. Захваљујући исцрпној анализи предмета истраживања, правна теорија је обogaћена за један научни рад у коме се могу пронаћи сви одговори на битна питања која се односе на област забране децјег рада, како у упоредноправној анализи појединих земаља у региону, тако и у Републици Србији. Ова тема је значајна јер феномен забране децјег рада није привукао одговарајућу научну пажњу, па самим тим постоје бројни разлози који говоре у прилог значаја теме за научно истраживање и развој науке. У нашем правном систему присутан је мали број научних радова који се баве обрадом ове тематике. Може се закључити да су резултати докторске дисертације примењиви и значајни за данашњу праксу.

Др Никола Милосављевић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР ПРАВНИХ НАУКА

Докторска дисертација
Правна заштита вербалних елемената индустријског дизајна

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Правни факултет, 8. 3. 2024.

Ментор
Проф. др Стефан Шокињов
Правни факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Зоран Миладиновић

Правни факултет у Крагујевцу

Проф. др Душан Поповић

Правни факултет у Београду

Проф. др Соња Лучић

Правни факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Услед чињенице да је право индустријског дизајна било недовољно истражено, могућностима заштите вербалних елемената индустријског дизајна није поклањан велики значај. Истраживање је показало да су измене, које су се десиле у европском праву индустријског дизајна крајем XX века, омогућиле да се натписи, који се налазе на роби, заштите и у оквирима права индустријског дизајна. Кандидат врши истраживање саме теорије дизајна, у којој налази одређену потпору за свој став да и натписи на роби, под одређеним условима, могу бити сматрани делом индустријског дизајна као предмет заштите права на индустријски дизајн. Анализа се усмерава на испитивање шта је индустријски дизајн, из чега се састоји, шта су вербални елементи индустријског дизајна и који су услови под којима је могуће да се вербални елементи заштите правом на индустријски дизајн, као и последице ове заштите по само право на индустријски дизајн. Кандидат је наведену анализу спровео детаљно и методолошки исправно због чега су резултати оплеменили постојећа знања у области дефинисања и начина на који схватамо индустријски дизајн као предмет заштите, и стога представљају допринос научном фонду у овој области.

Др Милица Мимић

(Зубин Поток)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Језик и стил у драмама Љубомира Симовића — текстуалнолингвистички аспекти

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Филолошко-уметнички факултет, 1. 7. 2023.

Ментор
Проф. др Јелена Јовановић Симић
Филолошки факултет у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Јелена Петковић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу
Проф. др Милка Николић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу
Проф. др Ана Јањушевић Оливери
Филозофски факултет у Косовској Митровици

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У дисертацији се утврђује релативна поетолошка особеност дијалošких и монологских облика говора у драмама Љубомира Симовића, те и њихова експресивност, ритмичка организација, тематска ширина, смисаона еластичност и структурна сажетост. Резултати анализе показују не само лингвистички статус и естетске вредности разних облика текстовног и стилског изражавања у драмама *Хаснагиница*, *Бој на Косову*, *Чудо у „Шаргану”* и *Путујуће позориште Шопаловић*, већ и све историјске, културолошке и фолклорне конотације. Идентификацијом, дескрипцијом и класификацијом свих стилских поступака указује се на тематске, мотивске и текстолошке механизме стилског означавања драма Љубомира Симовића. Како досад није било са поменутих методолошких позиција значајних истраживања драма Љубомира Симовића, ова докторска дисертација отвара нове аспекте посматрања текстолошких и стилских поступака у анализи како поменутих Симовићевих драма, тако и књижевноуметничких текстова уопште. Докторска дисертација Милице Мимић по научној вредности јесте студија која ће заузети значајно место у академском процесу размене знања, јер представља драгоцен и надасве несумњив допринос српској лингвистици, стилистици, књижевној теорији и критици.

Др Наташа Ракић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Колонијално освајање Намибије и политика сећања у савременом немачком роману

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Филолошко-уметнички факултет, 6. 9. 2023.

Ментор

Проф. др Јелена Арсенијевић Митрић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марина Петровић Јилих

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Николина Зобеница

Филозофски факултет у Новом Саду

Доц. др Милена Нешић Павковић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У овој докторској дисертацији анализиран је приказ немачког колонијалног освајања и начина спровођења колонијалне власти у некадашњој Немачкој југозападној Африци (данашња Намибија) у савременој немачкој књижевности, са фокусом на романе немачких писаца у којима се обрађује битка код Ватерберга као тачка кулминације сукоба племена Хереро и Нама и немачких колонизатора. У дисертацији се указује на зачетке колонијалне мисли на тлу Немачког царства кроз анализу слике Африке и Африканаца за време колонијализма. Истраживањем слике Африке и Африканаца у садашњем тренутку показало се да су стереотипне представе о тамнопутној раси још увек присутне у јавном дискурсу СР Немачке и да у значајној мери онемогућавају критичко суочавање са немачком колонијалном прошлошћу, што се одражава, како је анализа одабраног корпуса показала, и на поље развоја германистичких (пост)колонијалних студија и немачке (пост)колонијалне књижевности. У овој дисертацији су дати значајни теоријски увиди у разматрању суштински амбивалентних појмова попут (пост)колонијализма и (пост)колонијалне књижевности сужавајући фокус ка младој научној грани германистичких (пост)колонијалних студија и студија немачке (пост)колонијалне књижевности. У њој је акрибично образложена и расветљена кључна терминологија, попут немачке (пост)колонијалне књижевности, афричког романа, немачко/намибијског историјског романа, политике сећања, али и везе између „решења афричког питања” и Холокауста. Ова дисертација представља изузетно вредан допринос савременим тенденцијама у немачкој филологији у Србији обogaђујући их новим приступом.

Др Јелена Павловић Јовановић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Зависносложена реченица у административно-правном стилу српскога језика у XIX веку

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Филолошко-уметнички факултет, 3. 10. 2023.

Ментор

Проф. др Милош Ковачевић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Александар Милановић

Филолошки факултет у Београду

Проф. др Владимир Поломац

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Јелена Петковић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Основни научни допринос докторске дисертације јесте синхронијски и дијахронијски опис система зависносложених реченица у административно-правном стилу српскога језика у XIX веку. Корпус је обухватио преко 8000 ексцерпираних зависносложених реченица из законских и правних текстова XIX века. Анализирани су документи од Сретењског устава (1835) до Устава Краљевине Србије (1901). Допринос докторске дисертације јесте и развој методологије за изучавање језика права у дијахроној перспективи. Метод обухвата комбинацију синтаксичко-семантичког, функционалностилског, историјскојезичког и метода теорије права, који су употребљени хијерархијски. Анализиран је систем зависносложених реченица у оквиру подсистема допунских, релативних, условних, временских, месних, начинских и поредбених (начинско-поредбених), узрочних, циљних, последичних, допусних, ексцептивних, спецификативних и реченица са значењем пропратне околности. Утврђен је континуитет српског правног језика са правним језиком средњег века, с једне, и са савременим правним језиком, с друге стране. У корпусу доминирају контекстуално условљени семантички неспецификовани једнолексемски везници, који се током века замењују контекстуално неусловљеним семантички спецификовним сложеним везницима. Изузетак представља предстандардни период, када се јављају сложени везници у процесу формирања, који се повлаче на крају века. На плану зависносложених реченица користи се народни језик, са изузетком хибридног везника кром(ј)е тога што, изграђеног по принципу других сложених везника. На плану нормативноправног кодирања доминирају условне реченице, које на површинском плану уводе ако – онда хипотезу. Поред правног кодирања, присутно је и идеолошко кодирање, којим се објашњава појава одређених типова зависних реченица као што су циљне.

Др Стефан Тодоровић

(Јагодина)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
*Перифрастички глаголи као иманентна особина специјалних стилова
савременог српског језика*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Филолошко-уметнички факултет, 3. 10. 2023.

Ментор
Проф. др Милош Ковачевић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Илијана Чутура
Факултет педагошких наука у Јагодини

Проф. др Јелена Петковић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Др Светлана Слијепчевић Траживук, виши научни сарадник
Институт за српски језик у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Дисертација пружа значајан увид у аспекате семантичко-синтаксичких и стилистичких особина перифрастичких глагола, те жанровских особености специјалних стилова савременог српског језика. Научни резултати имплицирају будућа истраживања која се тичу употребе перифрастичких глагола у разговорном стилу, али у оним прагматички институционализованим / формалним контекстима, који се формирају под утицајем специјалних стилова. Примењивост научних резултата огледа се и на плану лексичке семантике и фразеологије, контрастивне лингвистике и методике наставе, те анализе дискурса, будући да перифрастички глаголи подразумевају јединице које су присутне и фреквентне у језику, постају одлике разноврсних жанрова српског језика, а посебно се могу изучавати на релацији компаративних истраживања са сродним језицима, у контексту сродних јединица (фразеологизми), те приликом усвајања српског као страног/нематерњег, или у настави језичке културе која се бави питањем функционалних стилова и бирократског језика. Теоријске импликације могуће су на плану опште лингвистике, пошто је реч о јединици коју кандидат дефинише као одлику глобализације језика специјалних стилова. Емпиријска истраживања, а поготово пратећи репрезентативни корпус и речничка грађа, имају практичну примену у изради општих и специјалних речника, као и у изради речника у домену администрације, науке и публицистике, фразеологије, те преводне лексикографије.

Др Горица Томић

(Пожега)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
*Лексичке сливенице у савременом енглеском и српском језику:
структурни, садржински и социolingвистички аспекти*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Филолошко-уметнички факултет, 28. 12. 2023.

Ментор
Доц. др Јелена Даниловић Јеремић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Сања Ђуровић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Гордана Лалић-Крстин
Филозофски факултет у Новом Саду

Проф. др Јелена Спасић
Факултет педагошких наука у Јагодини

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Примарни научни допринос ове докторске дисертације огледа се у томе да је у питању прво контрастивно истраживање производа лексичког сливања из енглеског и српског језика чијој се врло детаљној и обухватној вишеаспектној анализи приступило дескриптивно, експланаторно и интерпретативно. Овај докторски рад даље убедљиво показује да сливенице представљају вредан материјал за интердисциплинарна, социolingвистичка истраживања и пружа јасан увид у потребе непрестаног праћења, бележења и анализирања лексичких сливеница (као и уочавања морфемизације одређених фрагмената издвојених у поступку сливања), али и објављивања новозабележеног прикупљеног материјала у виду специјализованих речника којима би се сливеницама, могуће, обезбедио дужи век трајања. Истраживачком грађом из савременог енглеског и српског језика која је прикупљена за потребе овог истраживања, то јест, новозабележеним примерима енглеских и српских лексичких сливеница, овај докторски рад уверљиво и поуздано показује да је лексичко сливање, како у енглеском тако и у српском језику, један врло жив, продуктиван, регистарски раширен и, надамне, креативан поступак творбе нових речи, као и да није у питању просто језичко помодарство већ творбено средство помоћу којег савремени говорници представници двају језика успевају да задовоље сваковрсне и врло променљиве друштвено-комуникативне потребе.

Др Јована Томић Куркић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Утицај српског као матерњег језика на усвајање француског као циљног језика

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Филолошко-уметнички факултет, 28. 12. 2023.

Ментор

Проф. др Иван Јовановић

Филолошко-уметнички факултет у Нишу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Јелена Јаховић

Филолошко-уметнички факултет у Нишу

Проф. др Милка Николић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Доц. др Вања Манић Матић

Филозофски факултет у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација Јоване Томић Куркић поседује огроман истраживачки потенцијал и доприноси сагледавању потенцијалних проблема приликом учења француског језика. Ово је прва тема у нашим научним круговима која се бави поређењем усвајања француског језика код нас, у оквиру наших школских институција и у оквиру француских школских институција, у случају ученика миграната који долазе из разних говорних подручја. Покушавајући да разуме процесе учења и усвајања, и тиме улазећи у поље психоллингвистике, ова дисертација је отворила поље многих будућих истраживања. Уводећи и користећи појмове међулингвистичког простора, међујезика, металингвистичке свести, кандидаткиња је дала допринос и отворила нове хоризонте за будућа истраживања из области усвајања француског језика на нашим просторима. Методолошки значај дисертације огледа се, такође, у могућности коришћења теоријског оквира дисертације као прегледа свих досадашњих истраживања француског језика на нашим просторима, као и поређења француског језика са српским. Обиман корпус докторске дисертације омогућава компаративна истраживања са сличним проучавањима усвајања сродних језика француском, пре свега шпанском и италијанском.

Др Владимир Станковић

(Ужице)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Ксенофобија у англофаној канадској књижевности и култури

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Филолошко-уметнички факултет, 15. 3. 2024.

Ментор
Проф. др Биљана Влашковић Илић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Весна Лопичић
Филозофски факултет у Нишу

Проф. др Никола Бубања
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Јасмина Теодоровић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

На корпусу од седам романа англофоне канадске књижевности, ова дисертација испитује положај имиграната и староседелаца у Канади, као и њихов однос са доминантним Канађанима/колонизаторима. Применом теоријских постулата из теоријског оквира на романе из корпуса који се баве имигрантима, дисертација показује да доминантни Канађани сматрају да су имигранти нелојални и непријатељски странци који нарушавају расну, етничку и националну хомогеност Канаде. У циљу заштите и одржања своје хомогености, Канада дискриминише, тлачи и протерује имигранте, што негативно утиче на њен статус демократске државе. Као одговор на ксенофобију Канађана, поједини имигранти се боре за свој национални канадски идентитет, други афирмишу свој изворни расни и етнички идентитет, а неки, пак, постају хибриди који се налазе између две културе. Теоријски утемељеним тумачењем романа из корпуса који говоре о староседеоцима, долази се до закључка да колонизатори означавају староседеоце као страност помоћу које се обликује староседелачки идентитет или која се потискује наметањем хришћанских вредности. На ксенофобију колонизатора, поједини староседеоци одговарају повлачењем у своје резервате, допуштајући тиме колонизаторима да самовољно обликују староседелачки идентитет, други настоје да се асимилиују иако асимилација у колонијалном контексту није могућа или је само делимично остварива, а неки афирмишу и бране свој изворни идентитет. Међутим, упркос многим тешкоћама и недаћама, већина имиграната и староседелаца остала је у Канади, коју доживљавају као свој дом и место где се могу борити за свој идентитет, био он расни, етнички, национални или, пак, хибридни.

Др Милан Миликић

(Јагодина)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – МЕТОДИКА НАСТАВЕ

Докторска дисертација
Ефекти примене софтверског пакета GeoGebra на садржајима геометрије у почетној настави математике

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Педагошки факултет у Ужицу, 1. 6. 2023.

Ментор
Проф. др Сања Маричић
Педагошки факултет у Ужицу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Ненад Вуловић
Факултет педагошких наука у Јагодини

Доц. др Оливера Марковић
Педагошки факултет у Ужицу

Проф. др Оливера Ђокић
Учитељски факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Најзначајнији резултат докторске дисертације представљају развијање методичког оквира учења садржаја геометрије заснованог на примени софтверског пакета GeoGebra и његова емпиријска верификација. Посебан значај истраживања примене софтверског пакета GeoGebra огледа се у чињеници да, на територији Републике Србије до сада није реализовано слично емпиријско истраживање на узорку ученика млађег школског узраста. Детаљно је представљен методички оквир кроз методичко обликовање садржаја геометрије путем визуелизације конкретних примера уз помоћ софтверског пакета GeoGebra. Приликом методичке трансформације садржаја геометрије приказани су сви кораци процеса учења, могући модели решавања и извођење закључака на основу овако осмишљеног приступа учењу. Научни допринос дисертације јесте иновативни приступ настави геометрије са циљем да ученицима пружи могућност боље визуелизације геометријских појмова, развијања способности геометријског резонувања и побољшања квалитета учења у почетној настави математике. Развијени бројни интерактивни динамични модели, настали уз примену софтверског пакета GeoGebra који у потпуности прате програм наставе и учења на млађем школском узрасту, представљају сигуран ослонац у раду практичара са циљем унапређивања почетне наставе математике.

Др Наташа Ђорђевић

(Врњачка Бања)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МЕНАЏМЕНТ И БИЗНИС

Докторска дисертација

Утицаји развоја туризма на квалитет живота локалног становништва:

Студија случаја Врњачке Бање

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи, 25. 5. 2023.

Ментор

Проф. др Снежана Милићевић

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Дарко Димитровски

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Проф. др Марија Костић

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Проф. др Бојан Крстић

Економски факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Допринос докторске дисертације огледа се у томе што се ставови локалног становништва о развоју туризма посматрају на примеру бањске туристичке дестинације, будући да недостају научна истраживања о дестинацијама овог типа, нарочито када су у питању утицаји развоја туризма и ставови локалног становништва о развоју туризма. Оригиналност докторске дисертације огледа се у томе што се туризам Врњачке Бање посматра у контексту прекомерног туризма чијим је утицајима ова бањска дестинација изложена. Предложени истраживачки модел даје теоријски допринос у проучавању ставова локалног становништва о туризму са аспекта врсте туризма у дестинацији. Систематизацијом теоријских сазнања и детаљним прегледом претходних резултата истраживања, проширена су сазнања о значају одрживог развоја у туризму, његовој примени, сложености туристичке дестинације као основне јединице изучавања у туризму, улози и значају кључних стејкхолдера у туризму, утицајима развоја туризма, ставовима локалног становништва о развоју туризма и проблемима прекомерног туризма. Докторска дисертација доприноси разумевању улоге и значаја локалног становништва туристичке дестинације у развоју туризма. Оваква истраживања нарочито су важна за изучавање и развој одрживог туризма.

Др Душан Гарабиновић

(Лучани)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – МЕНАЏМЕНТ И БИЗНИС

Докторска дисертација
Потенцијали за одрживи туризам засновани на природним ресурсима на територији Моравичког управног округа

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи, 13. 10. 2023.

Ментор
Проф. др Марија Костић
Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Тања Станишић
Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Проф. др Милош Папић
Факултет техничких наука у Чачку

Проф. др Марија Лакићевић
Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Проф. др Лукреција Ђери
Природно-математички факултет у Новом Саду

Проф. др Снежана Милићевић
Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација пружа допринос у теоријским и практичним импликацијама. У теоријском смислу, представља основ за сагледавање постојећих теоријских сазнања о значају природних ресурса у развоју туризма, као и потврђивање значаја природних ресурса у савременом туристичком развоју. Прикупљање литературе на једном месту и њено систематизовање представља основ за даље теоријске анализе предметне тематике. Практични допринос докторске дисертације огледа се у анализи природних ресурса Моравичког управног округа, њихових потенцијала за развој одређених облика туризма, утврђивању степена њихове искоришћености у туристичке сврхе, доприноса одрживом развоју, улоге друштвених (материјалних и нематеријалних) ресурса у коришћењу природних ресурса у туристичке сврхе, као и у прегледу природних потенцијала за развој туризма на које се посебно треба усмерити у будућем планирању туристичког развоја. Добијени резултати представљају добру основу за употпуњавање туристичке понуде Моравичког управног округа као целине, али и локалних самоуправа које сачињавају округ (Ивањица, Лучани, Чачак и Горњи Милановац), кроз имплементацију у програме, планове и стратегије развоја туризма као целине или појединих облика туризма.

Др Немања Филиповић

(Аранђеловац)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – МЕНАЏМЕНТ И БИЗНИС

Докторска дисертација
Детерминанте конкурентности Аранђеловца и Тополе као туристичке дестинације

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи, 19. 10. 2023.

Ментор
Проф. др Тања Станишић
Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Миљан Лековић
Факултет за хотелијерство и туризам Врњачкој Бањи

Проф. др Соња Јовановић
Економски факултет Нишу

Проф. др Марија Костић
Факултет за хотелијерство и туризам Врњачкој Бањи

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Теоријски допринос дисертације огледа се у обогаћивању домаће литературе, будући да она до сада није била предмет значајнијих истраживања. Практичан допринос се огледа у развоју модела за управљање конкурентношћу туристичких дестинација у Републици Србији, који ће моћи да користе како креатори друштвених политика на националном нивоу, тако и актери у политичком животу на нивоу локалних самоуправа за дефинисање оптималних стратегија развоја дестинације. Поред тога дисертације је значајна јер су креатори друштвених политика добили на располагању ефикасан алат за идентификовање утицаја различитих фактора конкурентности дестинације, што им омогућава да сагледају ефекте различитих одлука и мера везаних за утицај на одређене факторе конкурентности. Тиме се добија могућност доношења оптималних одлука везаних за ефикасну алокацију ограничених ресурса.

Др Милан Вујић

(Ваљево)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МЕНАЏМЕНТ И БИЗНИС

Докторска дисертација

Утицај квалитета услуга на бренд руралних подручја Ваљевске Подгорине као туристичке дестинације

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи, 15. 3. 2024.

Ментор:

Проф. др Дејан Секулић

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драго Цвијановић

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Проф. др Марија Лакићевић

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Проф. др Ивана Блешћ

Природно-математички факултет у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос ове докторске дисертације огледа се у комплексном и широком обухвату посматраних појава, које се односе на дефинисање основних појмова као што су квалитет туристичких услуга, сатисфакција руралних потрошача, концепт бренда, брендирање дестинације, рурални туризам и рурална подручја, као и њихову повезаност. Допринос докторске дисертације је и у анализи најчешће коришћених метода и модела за мерење квалитета услуга и вредности бренда, са посебним нагласком на рурални туризам. На основу постојећих познатих модела, у домаћој и страниј литератури, биће формулисан и објашњен нови модел за мерење квалитета услуга помоћу кога ће се анализирати и емпиријски потврдити узрочно-последична повезаност између концепта квалитета услуга, задовољства потрошача и бренда руралне туристичке дестинације. Очекује се да ће теоријски уобличен модел за мерење квалитета услуга у руралном туризму добити и своју емпиријску потврду, односно, да ће модел показати добар степен поузданости и интерне конзистентности коришћених констатација.

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА И УМЕТНОСТИ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2024

ИМТ СТУДИЈЕ

Др Небојша Андријевић

Др Шћепан Синановић

Др Небојша Андријевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

Докторска дисертација

Систем за мониторинг и предикцију активности медоносних пчела базиран на ИОТ технологији и примени вештачке интелигенције

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет техничких наука у Чачку, 28. 9. 2023.

Ментор

Проф. др Владе Урошевић

Факултет техничких наука у Чачку

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Небојша Митровић

Факултет техничких наука у Чачку

Доц. др Бранко Арсић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Бранко Маркоски

Факултет техничких наука у Новом Саду

Проф. др Данијела Милошевић

Факултет техничких наука у Чачку

Др Дејан Стевановић, научни сарадник

Електронски факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација описује конструкцију и имплементацију ИОТ система за мониторинг и предикцију активности пчела. Систем је мултидисциплинарног карактера, комбинује сензоре и микроконтролере најновије генерације са функционалним пролазима за детекцију фреквенције кретања пчела. Кључни допринос система је у прикупљању, анализи и интерпретацији података, који омогућава пчеларима брзу реакцију на потенцијалне проблеме. Имплементацијом модула вештачке интелигенције, систем идентификује обрасце и понашање пчела, користећи LSTM модел неуронске мреже за предикцију. Резултати показују да је овај модел најефикаснији у предвиђању кретања пчела на основу дефинисаних параметара. Систем омогућава непрекидно праћење виталних параметара пчелињег друштва у реалном времену, што је од великог значаја за очување здравља пчела и оптимизацију пчеларских пракси. Такође, систем омогућава аутоматско бројање и праћење улазака и излазака пчела из кошнице, користећи рефлектујуће фото-отпорнике за детекцију правца кретања пчела. Ови подаци се користе за анализу и интерпретацију, пружају корисне информације за праћење популације пчела, идентификацију могућих проблема и боље разумевање њиховог понашања. ИОТ систем за пчеларство представља иновативно решење које пружа висок ниво аутоматизације и прецизности у праћењу пчелињих друштава. Његов допринос се огледа у могућности благовременог откривања проблема, унапређењу пчеларских пракси и очувању здравља пчела, чиме се пружа могућност одрживог развоја пчеларства.

Др Штепан Синановић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА – МЕНАЏМЕНТ ЗДРАВСТВЕНОГ СИСТЕМА

Докторска дисертација

Анализирање фактора који утичу на квалитет живота пацијената и задовољство запослених здравствених радника на одељењима палијативног збрињавања током Covid-19 пандемије

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 27. 2. 2024.

Ментор

Проф. др Оливера Миловановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марко Фолић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Александра Стојановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Ненад Ратковић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати овог истраживања могли би значајно допринети бољем и свеобухватнијем разумевању палијативног збрињавања пацијената и познавању чинилаца који на такав вид збрињавања утичу у условима пандемије COVID-19. Истраживање би могло остварити, поред практичног, и шири друштвени значај. Добијени резултати имаће посебне импликације на разумевање концепта квалитета живота пацијената корисника оваквог вида збрињавања, као и процену степена задовољства послом и резилентности запослених на одељењима палијативног збрињавања. Са друге стране, познавање предиктора за настанак поремећаја менталног здравља код пацијената на палијативном збрињавању може бити од изузетног клиничког значаја на пољу правовременог откривања оних који су под посебним ризиком, као и пружања благовремене подршке са потенцијално корисним утицајем на квалитет њиховог живота. Одређивање степена резилентности и задовољства послом код здравствених радника на овим одељењима може бити од посебног значаја за креирање стратегије примене специфичних мера у циљу унапређења свеобухватног третмана особа на палијативном збрињавању, али и побољшању услова рада и степена задовољства запослених.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

378.22(497.11)"2024"

378.245(497.11)"2024"

КЊИГА доктора наука и уметности Универзитета у Крагујевцу 2024. /
[уредници Владимир Ранковић, Биљана Петровић, Владимир Сенић].

- Крагујевац : Универзитет, 2024 (Београд : Donat graf). - 140 стр. : слике
доктора наука ; 30 cm

Тираж 150. - Стр. 7: Поштоване колегинице и колеге / Ненад Филиповић ...
[и др]. - Садржи сажетке научног доприноса докторских дисертација.

ISBN 978-86-81037-81-2

а) Универзитет (Крагујевац) -- Доктори наука -- 2024

COBISS.SR-ID 147022089

